

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

14. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 9 | september 2012

Aktuálne v obciLinka
pre občanov

3

Obec a spoločnosťKanadské prevrpenie
spoza oceánu

6/7

Život a kultúraSme prví na sloven-
skej matke ciest

8

ZaujímavostiVlastné prírodné
mydlo

12

Kam na výletJánošíkove
diery

13

Tešiť sa či smútiť?

Staneme sa súčasťou pamiatkového fondu

Pamiatky sú súčasťou nášho kultúrneho dedičstva, zdrojom historického vedomia a vlastenectva občanov. Tak ako samotný pamiatkový fond, ako aj jeho pamiatkové zóny a archeologické lokality sú významným prvkom ekonomického rozvoja. Slovenská Lupča sa stane jednou z nich.

Všeobecne je známe, že pamiatky v akejkoľvek forme prispievajú k zvyšovaniu kvality života a zamestnanosti. Ako podstatná zložka cestovného ruchu sa a môžu byť zdrojom podnikateľských aktivít a rozvoja. Ochrana pamiatok síce predstavuje verejný záujem, no na druhej strane musí rešpektovať vlastničné práva, garantované ústavou. Otázka ochrany a udržiavania pamiatkového fondu je preto jednou z najproblematickejších úloh spoločnosti. Presvedčili sme sa o tom aj my - obyvatelia Slovenskej Lupče.

Kam sa zaradíme?

Cieľom ochrany pamiatkového fondu je ho chrániť, uchovávať, sprostredkovať a odovzdať ďalším generáciám. V súčasnosti predstavuje takmer 15 tisíc pamiatkových objektov, 33 tisíc pamiatkových predmetov, 28 pamiatkových rezervácií a 83 pamiatkových zón. Čoskoro sa staneme jednou z nich. Na ochranu pamiatkových zón je určený osobitný nástroj - ochranné pásmo. Táto kategória nie je

v našom prostredí žiadnou novinkou. Ochranné pásma sa sporadicky vyhlasovali už v období socializmu. Ich prioritou je chrániť mimoriadne krajinné dominanty a významné krajinárske kvality urbanistických celkov - najmä siluety a panorámy historických jadier miest a obcí, chránených ako pamiatkové zóny. Cieľom je tiež ochrana hodnotných charakteristických diaľkových pohľadov na pamiatkový fond. Mnohými ochrannými pásmami sa tak dostali do zorného poľa pamiatkarov aj hodnotné časti kultúrnej krajiny, napr. celá kotlina okolo Spišského hradu, či časť prírodného zázemia miestnej časti Ružomberka - Vlkolínec.

Ako ďalej?

Priradili sme sa k realite našej súčasnosti a snaha vyhlásiť ochranné pásmo sa stala kauzou. V Slovenskej Lupči je totiž jeho súčasťou nielen bezprostredné prírodné prostredie hradu, ale i nezastavané predpolie pri železničnej trati, tvoriace výraznú podnož jedineč-

nej siluete jedného z mála zachovaných slovenských hradov. Ľudia sa jednoducho boja a ochranné pásma vnímajú ako prekážku. Nechcú, aby im do ich zámerov popri neobíditeľnom stavebnom úrade zasahoval aj ďalší orgán. Pamiatkari a zainteresované osoby sú ale presvedčení, že bez zákoných pravidiel ochrany nie je možné zachovať hodnotu, ktorú Lupča ponúka budúcim generáciám v historickom odkaze. Chcú zabrániť takej výstavbe, ktorá by ráz aj význam prostredia narušila. A tu vlastne rozpor vznikol. Vlastníci pozemkov v dotknutých lokalitách sa vzbúrili proti rozhodnutiu pamiatkarov v obave, že nebudú môcť stavať na pozem-

koch, ktoré boli súčasťou platného územného plánu ako novo navrhované lokality na výstavbu. Pôvodné obmedzenia boli široké, dokonca Zváraliská a územie Pod hradom boli pre výstavbu stopnuté a navrhnuté k zachovaniu si prevládajúceho prírodného charakteru ako „územia, tvoriace predpolie exponovaných diaľkových pohľadov na kultúrnu pamiatku“.

Stavať sa bude, ale...

Pre majiteľov pozemkov „našťastie“ je tu platný územný plán obce (ÚPN), ku ktorému sa pamiatkari mali možnosť vyjadriť už počas jeho priprav. Územný plán obsahuje textovú časť so záväznými podmienkami pre výstavbu (počet poschodí, tvar strechy...). ÚPN počíta v spomínaných lokalitách s 30%-tnou zastavanosťou, a tak k žiadnej stavebnej uzávere nedôjde. Rozdiel tu však je a poriadny. Každý stavebník si bude musieť dať svoj investičný zámer posúdiť Krajskému pamiatkovému úradu v Banskej Bystrici. Podľa vyjadrení

pamiatkarov, posudzovať sa bude hlavne podlažnosť, prízemie s podkroviem, typ strechy, čiže nie rovná - mala by byť sedlová, pultová, valbová. - preto je v každom prípade potrebné porovnať podmienky na schválenom ÚPN s podmienkami pamiatkarov, aby ich podmienky neboli obmedzujúce a nad rámec ÚPN. Rovnako pamiatkari posudzujú farebnosť a stavebníkov zakážu neónové a krikľavé farby. Dom nesmie upútať pozornosť výstrednosťou, rušiť historický dojem a súlad ochranného pásma a pamiatkového územia. Tu je možno zaujímavé uviesť, že historici upozorňujú, že v mestech v okolí Banskej Bystrice sa v minulosti využívali syte farebné nátery, ktoré mali predstavovať významnejšie „skoro mestské“ postavenie obce. Podstatný rozdiel je ale aj v tom, že v okolí hradu, územie zatiaľ nie je stanovené, bude všetko posudzované individuálne a pri výkopových prácach bude musieť byť prizvaný odborník, ktorý bude na prácu robotníkov dohliadať a skúmať prípadné artefakty, ktoré sa môžu počas výkopov vyskytnúť. Takže suma sumárum je - jednoducho sa budeme musieť všetci riadiť pravidlami základnej ochrany pamiatkového fondu. Je to pomerne široká škála povinností a činností, ktorá je daná do vienka všetkým tým, čo v pamiatkovo chránenom území žijú.

Spracovala Erika Lamperová

Čo v prípade nespokojnosti s rozhodnutím pamiatkarov?

O odvolaniach proti rozhodnutiam krajských pamiatkových úradov (KPÚ) rozhoduje Pamiatkový úrad SR. Odvolanie sa podáva na KPÚ, ktorý rozhodnutie vydal, a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia.

Samotné odvolanie je podaním účastníka konania a nemá stanovenú presnú formu ani obsahové náležitosti. Rozhodujúcim pre jeho posúdenie je vždy obsah, z ktorého sa správny orgán má dozvedieť – kto podanie podáva, v akej veci - proti ktorému rozhodnutiu, preto by malo byť dostatočne identifikované uvedením napr. spisovej značky, dátumu jeho vydania, predmetu konania - a čo sa navrhuje. Dôležité je, aby z odvolania bolo zrejmé, že odvolateľ je nespokojný s vydaným rozhodnutím a že sa do-

všetkým konaniam, ktoré vedú stavebné úrady. Jeho obsah je pre stavebný úrad záväzný, no rovnako ako v prípade rozhodnutí ich v prípade vášho odvolania preskúma Pamiatkový úrad SR.

Krajský pamiat. úrad B. Bystrica

Lazovná 8
975 65 Banská Bystrica
tel.: 048/2455111
fax: 048/2455855
e-mail:
podatelna.bb@pamiatky.gov.sk

Obsah vydaného záväzného stanoviska možno napadnúť už v priebehu konania na stavebnom úrade. Pokiaľ totiž námietky účastníka konania na stavebnom úrade smerujú voči obsahu záväzného stanoviska, stavebný úrad konanie preruší a vyžiada si stanovisko od KPÚ, ktorý ho vydal. V prípade, že KPÚ svoje záväzné stanovisko v danej veci nezmení, stavebný úrad si vyžiada potvrdenie alebo zmenu záväzného stanoviska od Pamiatkového úradu SR. Aj v tomto prípade môže podnet na preskúmanie záväzného stanoviska podať ktokoľvek. Záväzné stanovisko môže Pamiatkový úrad SR zmeniť v prípade, ak KPÚ správne aplikoval právny predpis, avšak nesprávne posúdil vecnú stránku alebo zvolil nesprávny metodický prístup. Zrušenie záväzného stanoviska nastane v prípade, ak KPÚ vydal nezákonné záväzné stanovisko.

(ela)

máha nápravu. Pokiaľ KPÚ odvolaniu nevyhovie a sám nezmení svoje pôvodné rozhodnutie, postúpi odvolanie spolu s príslušným spisovým materiálom na Pamiatkový úrad SR. Ten rozhodnutie preskúma a aj po nadobudnutí jeho právoplatnosti a to v lehote troch rokov. Podnet na preskúmanie rozhodnutia KPÚ môže podať ktokoľvek.

Chcete sa odvolať proti stanovisku pamiatkarov?

Krajské pamiatkové úrady okrem rozhodnutí vydávajú aj záväzné stanoviská ku

Splašková kanalizácia a prípojky

Trasy potrubí jednotlivých navrhovaných zberačov a stôk v obci budú vedené prevažne vo vozovkách miestnych komunikácií a v ich krajniciach. V niektorých úsekoch, budú trasy situované do nespevnených plôch.

Týmto chcem zároveň požiadať dotknutých občanov o strpenie obmedzení, ktoré projekt prináša. Týka sa to hlavne ciest, ktoré po prekopávke budú dočasne vyspravené, počas realizácie udržiavané a po ukončení dané do pôvodného stavu. Pripájať jednotlivé domy na kanalizáciu je možné až po kolaudácii stavby. O kolaudačnom konaní budú občania informovaní prostredníctvom obecného úradu. Jednotlivé prípojky k domom cez súkromné pozemky si bude každý občan pripájať sám na vlastné náklady. Môže

prítom osloviť akúkoľvek firmu, ktorá zrealizuje prípojky. Ich umiestnenie k domom si občan určí sám po dohode so stavbyvedúcim, ktorý ho osloví a spíše jednoduchú dohodu s nákresom situácie. Chcem poprosiť o trpezlivosť všetky zúčastnené strany a hlavne občanov, aby sme došli do úspešného cieľa, ktorý prinesie pre obec odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd.

Marcel Štirbl, stavbyvedúci

HYDRAULICKÉ RUKY, ODŤAHOVÉ SYSTÉMY, TRAKTOROVÉ NADSTAVBY, STROJÁRSKA VÝROBA

Zetor

ESSEL

SL Slovakia a.s.
si Vám dovoľuje oznámiť,
že sa stala autorizovaným predajným a servisným
strediskom pre traktory ZETOR.

SL Slovakia a.s.
Lupčianska 57, 976 13 Slovenská Lupča
www.essel.sk obchod@essel.sk 0911 476 688

Môžeme si za to sami?

Zberný dvor v našej obci umožňuje legálne sa zbaviť vecí z domácností, biologického odpadu zo záhrad aj drobného stavebného odpadu. To znamená určeného množstva obkladačiek, tehál...atď.

Občania, ktorým bolo vydané stavebné povolenie na rekonštrukciu nehnuteľností, si musia objednať kontajner na vlastné náklady (RD Hron) a pri kolaudácii sa preukázať dokladom o likvidácii odpadu. Obec nie je povinná a nemá na to ani finančné prostriedky, aby likvidovala odpad zo zberného dvora po niekom, kto nerešpektuje zákon o likvidácii odpadu a otočí sa s plne naloženým príviesnym vozíkom aj niekoľkokrát. Nerešpektovanie otváracích hodín a dozor vykonávajúcich pracovníkov, upozornenia v obecnom rozhlase o plných kontajneroch v zber-

Vizitka - pohodené smeti pri bráne...

nom dvore sa v našej obci stalo samozrejmosťou. Preto opäť upozorňujeme, že každý, kto donesie odpad do zberného dvora, sa bude musieť preukázať občianskym preukazom. Len obyvatelia s trvalým pobytom v Slovenskej Lupči majú prístup do zberného dvora. Aj napriek tomu niekto

spoluobčania nemajú problém prehodiť plné vrecia cez plot alebo nechať ich pohodené pri bráne. Potom príde niekto alebo niečo, čo vrecia roztrhá, lebo si myslí, že ktovie, čo v nich je, zaľúka vietor a celá Školská ulica i prechod na Hronskú ulicu je zanesený odpadom. Hlavne, že dotýčný má čis-

tý dvor aj záhradu. Vedeli by o tom rozprávať ľudia, čo bývajú v blízkosti zberného dvora. Pod stromami sa neraz nájdu pokazené televízory i vrecia s odpadom. Všetci budeme nemilo prekvapení, keď obec v budúcom roku zvýši poplatok za odvoz smetí. Môžeme si za to sami. (eg)

Pozvánky

Výstava

Ojedinelú výstavu celoživotného diela v podobe prekrásnych drevorezieb 89-ročného Jána Mojžiša z Moštenice môžete vidieť od 14. do 30. septembra v priestoroch Mníchovho dvora na námestí SNP v Slovenskej Lupči. Súčasťou výstavy s názvom Život v dreve sú aj dve série Krížových ciest - 14 zastavení Ježiša Krista z Pilátovho domu až na horu Golgota po Via Dolorosa, vyrezávaných z jedného kusa dreva, nádherné sú repliky známych obrazov maliarov Paula Rubensa, či Rafaela Santiho. (ela)

Fantastická komédia

Po úspešnom divadelnom predstavení Hamlet v podaní Túlavého divadla sa jeho dramaturgia rozhodla, že nás herci 16. septembra navštívia opäť. Tentokrát nám predstavia ich verziu príbehu večných milencov Rómea a Júlie. Jednoducho skvelé predstavenie známej Shakespeareovej drámy ako vynikajúcej komédie s novými veršami a naozaj s originálnym humorom. Nezabudnite teda - tretiu septembrovú nedeľu o 18,00 hod. v Miestnom kultúrnom stredisku Slovenská Lupča. Vstupné je 5 Eur. (ela)

Linka pre občanov

Možno si týmto krokom narobíme viac práce a starostí. Ale lepšie to ako pocíti, že občania na základe jednej zlej skúsenosti pri vybavovaní úradných záležitostí hodnotia negatívne prácu všetkých zamestnancov. Potom aj snaha tých svedomitých je márna, demotivačná a navonok neocenená.

Nie vždy sú však aj sťažnosti zo strany občanov opodstatnené, ale na to sú zamestnanci, aby to vhodne občianovi vysvetlili. Len vzájomná komunikácia a snaha pochopiť aj druhú stranu môžu prispieť k zlepšeniu práce celého úradu. V poslednom období sa, bohužiaľ, len sprostredkovane dozvedáme až príliš často o negatívnom názore na prácu zamestnancov obecného úradu. Vzhľadom na to, že okrem mojej hlavnej náplne práce mám v rámci mojich

povinností aj vedenie a riadenie obecného úradu, by som chcela opodstatnené a konkrétne prípady riešiť. Lenže problém je v tom, že ľudia o tom rozprávajú na nesprávnom mieste, a keďže konkrétna sťažnosť sa nedostane tam, kam by sa mala, tak sa, samozrejme, nerieši a ani nedôjde k náprave. Preto sme sa so starostom obce rozhodli zriadiť mailovú adresu, na ktorú môžete aj anonymne napísať svoje podnety, návrhy a konkrétne prípady, keď ste neboli s našou prácou spokojní. Samozrejme, nebudeme riešiť vulgárne listy. Môžeme však sľúbiť, že každý seriózny podnet alebo návrh diskretné preveríme. Zaručujeme 100%-nú anonymitu, ak si to bude občan priať. A keďže nie každý má možnosť písať mail, môže použiť telefón alebo poštovú schránku na trhovisku, ktorá slúži aj pre príspevky do obecných no-

vín. Veríme, že kontakty na tento účel nebudú zneužívané na riešenie osobných sporov či nesympatií k zamestnancom, ale budú využívané účelne a s dôverou, ktorá nebude z našej strany

nikdy zneužitá voči jednej a ani voči druhej strane.

Takže tu sú kontakty na uvedený účel:
podnety@slovenskalupca.sk,
0904 127 861.

Ivona Dobišová

23. september 2012

Vás pozývajú na 4. ročník stretnutia majiteľov motocyklov značky ČZ
Prezentácia: Reštaurácia Valašský šenk, Šášovské podhradie štart: 10,00
V Slovenskej Lupči o 16.00 budú stroje vystavené na Nám. SNP.
Štartovné: 18€/Elenovia AHV+ZZHV 15€ info: Dedina Ivan 0908243199

Otázky pre poslankyňu

Emília Debnáriková získala v komunálnych voľbách ako kandidátka na poslankyňu piaty najväčší počet hlasov 395. Tak ako poslancov v predošlých číslach sme požiadali i ju o krátky rozhovor.

V poslaneckom zbore nepôsobíte prvé volebné obdobie. Zmenil sa váš pohľad na výkon tejto funkcie postupom času a sú rozhodnutia, ktoré by boli iné?

Vo funkcii som naozaj druhé volebné obdobie a práve toto obdobie si nejako viac vychutnávam. Mám väčší rozhľad, veci, ktoré riešime, sú mi bližšie a viac vidím na koreň veci. Tým nechcem povedať, že som si v minulom období materiály neštudovala, ale niektoré veci sa preniesli aj do súčasnosti, takže im viac rozumiem, a tak môžem ešte s väčšou dôsled-

nosťou pristupovať k hlasovaniu. Čo sa týka mojich rozhodnutí, stojím si za každým. Hlasovala som vždy podľa najlepšieho vedomia a svedomia, nemenila by som žiadne, možno niektoré by som občanom lepšie a zreteľnejšie vysvetlila, aby nedochádzalo k nedorozumeniam.

Čo plánujete urobiť z pozície poslancu pre nás lupčanov a čo je pre vás prioritou v tejto pozícii?

Ďakujem všetkým, čo ma volili, držali mi aj držia palce. Ako poslankyňa chcem byť občanom nápomocná, kedykoľvek ma stretnú, kedykoľvek ma stretnú a oslovia v nejakej veci. Vždy sa im snažím vychádzať v ústrety a problém spoločne s úradom vyriešiť. V prvom volebnom období som pracovala v kultúrnej komisii ako členka. Od môjho predchodcu som sa veľa naučila a teraz ako pred-

sedníčka komisie kultúry a mládeže sa snažím v obci za pomoci mojich kolegov a, samozrejme, za pomoci obecného úradu usporadúvať akcie, ktoré upadli tak trochu do zabudnutia. Teším sa, že nám vyšla Fašiangová zabijačka, Deň obce v BB, MDD v spolupráci s Rodičovskou radou, Annabál a, samozrejme, Lupčianska vatra.

Čo je na práci predsedníčky kultúrnej komisie najkrajšie, prípadne najťažšie?

Poviem vám, čo ma teší. Problémov je vždy dosť, ale keď sa niečo robí, môže sa niečo aj pokaziť. Takže pozitíva mojej „práce“ – vždy sa teším na dobrý kolektív, ktorý je základom úspechu, rovnako ma naplňa dobrý pocit, keď nás ľudia zastavujú a referujú, ako sa im tá-ktorá akcia páčila. To je motorom pre ďalšiu a ďal-

Emília Debnáriková

šiu akciu. Aj keď musím povedať, aby som bola úprimná, zastavia ma aj tí, čo sa im nepáčilo. Je na nás, aby sme sa z pripomienok poučili a chýb sa v budúcnosti vystrihali.

Ako trávite voľný čas, čo je vašim koníčkom a relaxom?

Môj relax je opäť kultúra, rada pracujem s deťmi, o čom svedčí aj moje pôsobenie v DFS Dratvárik. Pomaly som tam sedem rokov a za ten čas mi prirástli deti tak k srdcu, že by som si ani nevedela predstaviť, čo by som doma v utorky a štvrtky robila. Tešia ma ich úspechy, hlavne spevácka skupina je moja najmilšia, či už staršia (s ktorou sa pomaly lúčime), no aj tá mladšia, ktorá žne úspech za úspechom.

Samozrejme, ak mi zo-

stane nejaký ten víkend voľný, najradšej som so svojou rodinou, či už doma, v záhrade, alebo s priateľmi na nejakej dobrej grilovačke.

(id)

Ako v prípade krádeže v škole?

Škola sa začína a každý rodič chce svoje dieťa na ňu pripraviť čo najvedomitejšie. Práve preto by mal vedieť, ako aspoň sčasti zmierniť následky toho, čomu dnešná doba tolerantne pripisuje názov – detská kriminalita. Čo vlastne rodič zabezpečí dieťaťu, keď ho dá v škole poistiť pre prípad krádeže vecí žiakov? Na otázku odpovedá Klaudia Roháčová z Agentúrnej kancelárie poisťovne Allianz v Slovenskej Lupči.

Poistenie pre prípad krádeže vecí žiakov sa vzťahuje najmä na šatstvo, obuv, dáždniky, tašky, potreby na výučbu, kalkulačky, športové potreby, hudobné nástroje a zdravotné pomôcky, ktorými sú aj okuliare. Udalosť alebo presnejšie nepríjemnosť sa však musí ako krádež, poškodenie, či zničenie vecí udiť v škole, nie ak sa to stane cestou do školy. No odškodnenie

nastane aj v tom prípade, ak sa takáto nepríjemnosť udeje na akcii, organizovanej školou. Ešte by si mal rodič uvedomiť, že takéto poistenie sa nevzťahuje na peniaze, platobné karty, doklady, ceny, bicykel ani mobilný telefón... Možno treba spomenúť, že rodičia sa aspoň čiastočne môžu pred takýmto nepríjemnosťami chrániť v každom type školy, počnúc jaslami, cez materskú a základnú školu, až po stredné a vysoké školy. Pre zaujímavosť ešte uvediem, že pri plnení zo strany napríklad našej poisťovne sa berie ohľad na opotrebovanosť ukradnutej veci a v prípade MŠ je spoluúčasť 3,32 Eur, v prípade ZŠ a SŠ je spoluúčasť o polovicu viac a VŠ spolu so zamestnancami škôl sa podieľajú spoluúčasťou 9,90 Eur.

Pohľad psychológa

O krádeži z vývinového hľadiska môžeme podľa

psychológov hovoriť až vtedy, ak je dieťa už schopné pochopiť pojem vlastníctva a akceptovať normu správania, ktorá vymedzuje odlišný vzťah k cudzím a

vlastným veciam. Častejšie sa vraj vyskytuje u chlapcov ako u dievčat. Priležitostné krádeže sú neplánované, keď dieťa nezvládne svoju aktuálnu potrebu

vlastniť nejakú vec. Do predu premyslené krádeže sa zvyknú vyskytovať až v staršom školskom veku. Ale čím skôr sa objavia, tým je prognóza pre ďalší vývin nepriaznivejšia. Cieľ a motivácia krádeže môže ozrejmiť, o aké problémy u dieťaťa ide. Ak kradne pre seba, chce dosiahnuť niečo, čo iným, sociálne prijateľnejším spôsobom nedokáže. Niektoré citovo deprimované deti môžu mať zvýšenú potrebu hromadiť veci alebo jedlo, ktoré im slúžia ako náhrada za chýbajúce citové zázemie. Ak je krádež pre druhých, chce byť akceptovaná. Dieťa je pre vrstovníkov neatraktívne a takto si chce získať kamarátov. No kradne mimo teritória tejto skupiny. Ak sa kradne pre partiu, vtedy už dieťa v takýchto skupinách fixuje svoje asociálne konanie ako normu a časom môže dôjsť k odmietnutiu noriem spoločnosti.

Spracovala Erika Lamperová

Pohľad policajnej štatistiky

Krádeže v školách sú dosť časté. Kradnú sa najčastejšie odložené veci zo šatní, prípadne cez prestávku z tried. Bohužiaľ, v 90% prípadov nie je páchatelom nikto zvonku, ale okrádajú sa žiaci navzájom. Páchatelia zvonku majú najväčší záujem o finančnú hotovosť, peňaženky. Žiaci pri sebe často mávajú prekvapivo veľké finančné čiastky. Niekedy je to dané konkrétnou potrebou, napríklad na zaplatenie obedov, inokedy má žiak jednoducho veľké vreckové. Potom nasledujú mobilné telefóny. Žiaci majú prevažne telefóny bez paušálu, bez zmluvy, teda je veľmi ťažké ich vypátrať. Až potom nasledujú hodinky a retiazky, ktoré sa najčastejšie strácajú zo šatní telocviční. Učitelia telesnej výchovy z dôvodu bezpečnosti vyžadujú, aby si žiaci tieto veci odkladali do kabinetu, mnohí to nerespektujú, veci si nechávajú v taškách, takže sa v šatniach pri telocvičniach podobné veci objavujú vo väčšom množstve. Kritická doba pre vniknutie takéhoto zlodeja do školy je medzi pol dvanástou a pol druhou, v čase obeda. Jediným spôsobom ochrany je – nechať hodnotnejšie veci doma.

Práce na revitalizácii krajiny

V rámci projektu na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami sa v katastri našej obce už v minulosti čistili toky od naplavením. Vypilovali sa kroviny, zasahujúce do prietochných profilov, kosilo sa a vysušoval porast.

Obec sa zapojila aj do druhého realizačného projektu „Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu“, v rámci ktorého sa vyriešil problém Taráska. Prechádzkou hore podkonickou cestou sa mô-

žete presvedčiť na vlastné oči ako. Súčasťou spomínaného projektu bol aj fakt, že aj potok v lokalite „Hore Jarky“ a chodník, vedúci na Hôrku, sa tiež dočkali úpravy. Od vyzbierania odpadkov po turistoch, čistenia koryta potoka, cez vypilovanie krikov, rastúcich do chodníka, až po zlikvidovanie čiernej stavby na samotnej Hôrke. Teraz sa už môžete dostať bez problémov až hore k slovenskému dvojkrížu, masovému hrobu obetí vojny alebo sa len jednoducho pokochať

čarovným výhľadom na okolitú prírodu. Len chcem poprosiť – keď sa vyberiete na prechádzku, buďte ohľaduplní k prírode, veď plastové fľaše a vôbec odpady

do lesa nepatria. Moje poďakovanie patrí chlapcom pod vedením Michala Mišáňeho, ktorí sa zhostili zverených úloh naozaj zodpovedne. (eg)

Uctili si pamiatku

Aj tohto roku sa stretli pamätníci a členovia Miestneho spolku protifašistických bojovníkov, aby si spolu s predstaviteľmi našej obce uctili pamiatku tých, ktorí padli v boji za slobodu. V tichosti a v úctivej piete si tak pripomenuli osobitne smutné osudy našich rodákov.

(ela)

Foto E. Gránerová

Pod'akovanie kuchárkam

Vlani v auguste sme si pripomenuli 30. výročie otvorenia Domu dôchodcov v našej obci. V deň otvorenia sa začalo v ňom variť pre domácich a vydávať obedы aj pre externých stravníkov, dôchodcov. Nezapamätal som si presný dátum, odkedy k nim patrí aj ja. No určite to bolo niekedy na jar v roku 1982. To znamená, že dnes patrí k najdlhšie sa stravujúcim externým dôchodcom v tomto zariadení.

Z tohto dôvodu si myslím, že sa mi patrí vysloviť ohodnotenie služieb a srdečne sa poďakovať vedeniu kuchyne a kolektívu kuchárov (bývalým aj súčasným) tunajšieho

Domu dôchodcov za ich tridsaťjedenročné varenie pre domácich aj externých stravníkov. Robím tak tiež pri príležitosti svojich 60. kalendárnych narodenín a smutného 36. výročia svojho ochrnutia, ktoré si spoločne pripomínam v tomto septembri v relatívne dobrom zdraví. Som presvedčený, že na tomto mojom zdravotnom stave má zásluhu v prvom rade vynikajúca a obetavá operatéra mojej mamy, v menšej miere ostatných členov rodiny a hneď na treťom mieste patrí moje poďakovanie týmto kuchárkam. Veď dobrá a zdravá strava, to je fundament zdravia. Pre objektívnu skutočnosť (aby som ju nepresladil)

musím spomenúť, že niekedy sa stane, že hovädzina je tvrdšia, ako by mala byť a niektoré jedlo je slanskejšie, ako je zdravé. Ale to sa stane v každej domácnosti a aj v lepšej reštaurácii.

Aj ja som len človek, niečo mi chutí viac, niečo menej. Viem, jeden človek nemôže byť objektívny,

ale aj tak sa o to pokúsim. **Mne vychádza výsledná známka vysvedčenia obedov týmto kuchárkam na jednotku.** Pri tejto príležitosti srdečne pozdravujem aj ostatných zamestnancov a klientov domu dôchodcov a želim im všetko dobré.

Svetozár Jandura

Policajné okienko

Problémoví sú susedia

Príslušníci OO PZ v Slovenskej Lupči v mesiacoch júl a august evidujú v územnom obvode obce Slovenská Lupča dva priestupky proti majetku, šesť priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu v súvislosti s narušenými susedskými a rodinnými vzťahmi a jeden priestupok, keď bolo porušené všeobecne záväzné nariadenie obce Slovenská Lupča. Štyri priestupky boli zaslané na Obvodný úrad v Banskej Bystrici, jeden na Obecný úrad v Slovenskej Lupči na prerokovanie priestupku a ostatné priestupky sú v súčasnej dobe v štádiu objasňovania.

Za zahálenie dieťaťa

V tom istom období prijali tri trestné oznámenia o spáchaní trestného činu. V jednom prípade ide o krádež materiálu zo skladu spoločnosti SL Slovakia, v ďalšom o poškodenie motorového vozidla v Slovenskej Lupči – Príboj a v jednom prípade o ohrozovanie mravnej výchovy mládeže, keď rodičia maloletého dieťaťa umožňujú tomuto viesť záhaľčivý spôsob života tým, že vymeškáva povinnú školskú dochádzku.

Tragická nehoda

V územnom obvode Obvodného oddelenia Slovenská Lupča došlo v mesiaci júl k 4 dopravným nehodám, pri ktorých sa štyria ľudia ľahko zranili. K dopravným nehodám došlo na hlavnej ceste v obciach Selce a Lubietová. K najtragickejšej dopravnej nehode došlo dňa 18. 8. 2012 o 18,40 hod. na vjazde do Slovenskej Lupče od Lučatína. Vodič Opela Frontera (53 rokov) sa plne nevenoval vedeniu vozidla, nesledoval situáciu na ceste a pravým predným kolesom zišiel z krajnice, následne sa znova dostal na cestu, vošiel do protismeru a zišiel mimo vozovku, kde sa niekoľkokrát s vozidlom prevrátil. Z vozidla vypadol a utrpel smrteľné zranenia, ktorým aj napriek oživovaniu na mieste podľahol. (pm)

Kanadské prekvapenie

„Nevieš mi pomôcť so skenovaním starých fotiek z otcových albumov?“, opýtal sa ma pred pár týždňami Gusto Virág. A v tej chvíli som ani netušila, aký musím ale prezradiť, že veľmi milý, kolotoč začína. Gusto totiž dostal z Kanady veľmi úctivý mail, kde ho jeho pisateľ prosí o otcove fotografie, fotografie obce a fotografie členov bábkového divadla Združenia evanjelickej mládeže z rokov 1938 – 1944. Autorom mailu nebol nikto iný ako človek, ktorého si váži celý Hollywood a ktorého práca bola ocenená dvoma najvyššími americkými cenami EMMY Awards.

Lupča – prvá ľudová trieda

Alexandrii. V tom čase mu bolo udelených veľa medzinárodných cien, či už za výpravy k oceneným filmom, muzikálom a inscenáciám, ale aj za zásluhy o rozvoj československého televízneho umenia..., ale prišiel august 1968 a okupácia Československa ruskou

woode so svetoznámych bábkarom Jimom Hensonom na veľkofilmoch jeho bábok (Muppets) so živými hercami pre Walt Disney Stúdiá. Práve zaň sme dostali to vzácné ocenenie – dve najvyššie americké ceny EMMY Awards, prezradil, keď som sa s ním spojila. A Val si skutočne na Slovenskú Lupču zaspomínal s nami rád. Je presvedčený, že jeho profesionálna kariéra začala tu u nás – v Slovenskej Lupči.

Prečo si rád spomínam na Slovenskú Lupču...

Hneď v úvode musím povedať, že moje spomienky na Lupču sú z rokov mojej mladosti, keď sa mnohé moje poznatky a znalosti len začali formovať. Preto som presvedčený, i keď som v Lupči strávil relatívne krátku dobu, že práve Lupča a jej vtedajší obyvatelia a osobnosti mali ďalekosiahly vplyv na vývoj môjho života.

Do Slovenskej Lupče sme prišli zo Zlatých Moraviec, kde som sa narodil v tamjšom kaštieli, kde bol v tej dobe byt obvodného notára, funkciu ktorého zastával môj otec. V roku 1938 bol preložený za obvodného notára do Slovenskej Lupče. Mal som vtedy päť rokov. Moja mama robila kurzy strihov a šitia pre Živenu. Tu sme strávili šesť rokov a v roku 1944 otec bol preložený do Banskej Bystrice.

Učiteľ môjho života

Do ľudovej školy som začal chodiť v septembri 1939, dva dni predtým, ako začala dru-

há svetová vojna a nemecká armáda tiahla cez Lupču na východný front. Ľudová škola bola na rohu pri Jarku (potok), blízko „rajčule“, kde bývali cirkusy a rôzne putovné atrakcie, kde sme hrávali „kampu“, a najmä kde každý rok dvakrát prišiel majster Anderle z Radvane so svojim bábkovým divadlom vo veľkom stane. Neskôr sa školy rozdelili na evanjelické a katolícke. Evanjelická škola bola päťtriedka v malom domčeku na hornom konci Nádražnej (dnes Cambelovej) ulice. Žiaci piatich ročníkov v jednej triede pod vedením geniálneho správcu – učiteľa Samuela Cambela. V dnešnej dobe nepredstaviteľný koncept. Po-

domosti, ktoré mi slúžili celý môj život až dodnes. Prvé tri roky gymnázia som skončil na „výbornú“ bez toho, aby som musel zobrať učebnicu do ruky. Taký bol rozmer a dosah jeho učenia.

A čo pre mňa znamená Lupča?

Naozaj veľa... Úžasné spomienky... V Lupči som sa naučil plávať – v Hrone pod Šupínom, kam nás aj s bratom vozil na bicykli mestský zriadenec Ľudovít Brucháč, náš veľký priateľ z mladosti, neskôr, ako sa pamätám, starosta obce. V Lupči som sa naučil korčuľovať (po našom brusliť) na zamrznutom potoku Jar-

Výstava košíkov

Valerián, kedysi za oceánom Val a pre kamarátov Ady Stražovec – človek, o ktorého živote a zásluhách vo filmovej tvorbe Hollywoodu v zámorí vznikol zaujímavý dokumentárny film. Jeho tvorba po náhlom odchode z republiky v roku 1968 bola absolútne zabudnutá, aj napriek obrovskej práci architekta a scénického výtvarníka, ktorú v oblasti filmu či divadla ako aj tvorby televíznych inscenácií a relácií v tej dobe za sebou zanechal. Jeho meno bolo vymazané z publikácií a dokonca bolo aj vystrihnuté z filmových a televíznych titulok a dnes málokto jeho meno spája s návrhom amfiteátra vo Východnej či v Detve, alebo s múzeom SEUKu v Rusovskom kaštieli. Zúčastnil sa na prestížnych medzinárodných výstavách divadelného a televízneho výtvarníctva najďalej v brazílskom Sao Paule a v egyptskej

Vzácné ocenenie „EMMY Awards“

Košíkársky kurz

tom sa „škola“ presťahovala do budovy vedľa evanjelickej fary pri kostole. Z obecného domu, kde sme bývali na poschodí, som to mal proti cez ulicu a utekal som do školy, keď som počul zvonit zvonec na chodbe školy.

Tu musím zdôrazniť, že Samuel Cambel bol jeden z najvýznamnejších učiteľov v mojom živote. Za štyri roky som od neho získal ve-

ku a taktiež po zasnežených a vlačuhami ubitých cestách. V Lupči som sa naučil lyžovať, najskôr len na nezastavanom pozemku so svahom o dva domy ďalej, neskôr v okolitých záhradách a na svahoch. V Lupči som sa naučil sánkovať (kormidlovať sánky pre troch – štyroch), keď sme sa spúšťali po ceste až z Priečochu, kam sme sa dali vytiahnuť furmanmi s prázdnyimi krň-

Súrodenci na bývalom dvore

spoza oceánu

Diela Vala Stražovca v známych filmoch...

mi. Nemali to radi, odháňali nás bičom. V Lupči som sa naučil zvonit na kostolných zvonoch bez „šturmovania“, čo nebolo také jednoduché, lebo zvony boli veľké a ja som bol malý. Moji kamaráti Zdeno a Ľubo Konviční, synovia kostolníka, ma brávali na vežu, keď bolo treba zvonit na všetkých troch zvonoch. Ako desaťročný, opäť v Lupči, som mal moje prvé zamestnanie na hornom konci Nádražnej ulice u pána Piačku, ktorý mal na prízemí obchod a na poschodí takú malú dielničku, kde zamestnával nás chlapcov pri výrobe cigaršpicov z čerešňového dreva. Zarábali sme 5 halierov za cigaršpic. Tiež sme zbierali preňho slimáky, ktoré vyvážal do Francúzska. Už sa nepamätám, koľko nám platil. Pre Holéczych syna, ktorý vyrábala drevené hračky, som vypiloval predkreslené figúrky z preglejky. Platil mi 50 ha-

lierov za figúrku. Jeho sestra chodila so mnou do školy.

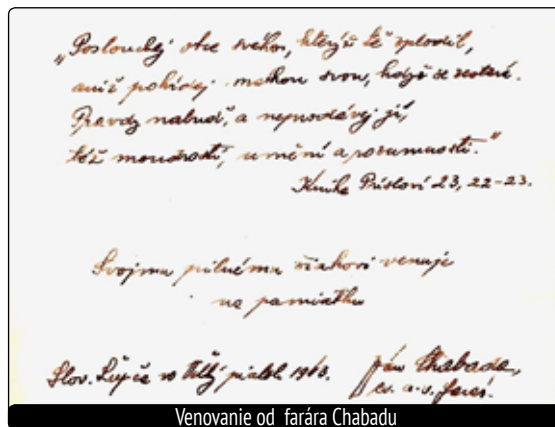
Lupča – dve divadlá, Bystrica – jedno

A to určite nie je všetko – v Lupči som bol prvýkrát v kine ako šestočlenný. Videli sme film Jánošík s Paľom Bielikom, ten prvý... Keď sme vychádzali z kina, tak som sa môjho o dva roky starsieho brata spýtal, čo znamená „Vitamin Váš“, to sa objavilo na plátne pred začatím filmu. No nielen kino, aj divadlo som okúsil prvýkrát práve v Lupči. Bol som tu na operete „Pozor na vlak“ v prevedení lupčianskych ochotníkov. Hlavnú postavu prednostu stanice vytvoril miestny holič, jeho meno som si nezachoval. V tej dobe boli v Lupči dve divadlá – jedno už v spomínanej budove, kde bola aj ľudová škola a jedno v Soko-

lovni na Nádražnej ulici, odkiaľ si pamätám hru „Sirota Podhradských“, pretože tam hrala moja spolužiačka Žela Chovanová. Stojí za povšimnutie, že v tej dobe Bystrica mala len jedno divadlo! Aj košíkársky kurz som absolvoval tu. Obecný úrad ho organizoval pre dospelých občanov a my s bratom, ako notárske deti, sme sa na ňom mohli zúčastniť. Naučil som sa pliesť košíky, „filfasy“ a lykové krabice na šperky. V Lupči som prežil dve veľké povodne, ktoré spôsobilo vyliatie Hrona, jednu v noci a jednu

Val Stražovec. Kedysi žil s rodičmi v obecnom dome v Slovenskej Lupči. Dnes laureát dvoch cien EMMY Awards a ďalších jej troch nominácií. Človek, ktorý v roku 1988 počas Zimných olympijských hier v Calgary vytvoril scénický koncept otváracieho aj záverečného ceremoniálu.

Venovanie od farára Chabada

za dňa. Voda v dome bola vyše dvoch metrov. Vo dvore nám plávali korytá a rôzne predmety. Ešte niekoľko dní po povodni ľudia chodili po dedine a hľadali si svoje predmety. A aby som nezabudol, v Lupči som bol prvýkrát na salaši a pil čerstvú žinčicu. Salaš patril Roštárovcom. Mali garbiarstvo a patrili k dobrým známym mojich rodičov, tak isto ako rodina Kusých (modrotlač a súkenníctvo), ktorí nás chlapcov občas zobrali so sebou na jarmok do blízkych obcí a rodina Fábryovcov, ktorých najmladší syn Fero je náš rovesník.

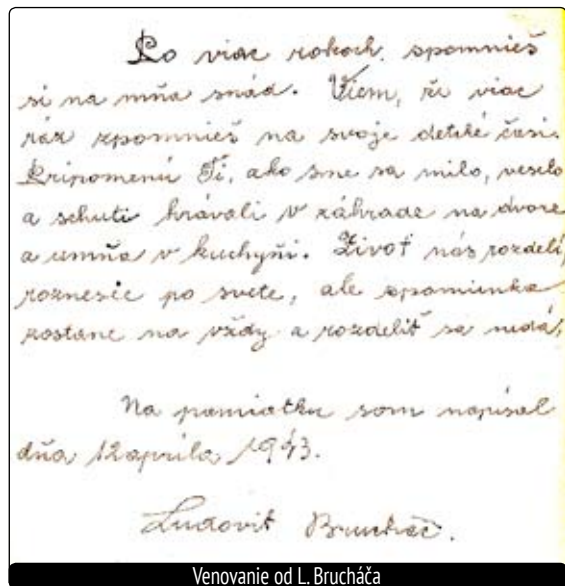
K Virágovcom po mlieko

No Slovenská Lupča pre mňa znamená oveľa viac... Skutočne oveľa viac... Mal som iba osem rokov, keď ma zobral do bábkarského súboru jeho zakladateľ, jeden

veľký entuziasta Gustáv Virág, neskôr uznávaný akademický maliar. K Virágovcom som chodieval každý večer po čerstvo nadojené mlieko. Bývali len niekoľko domov poniže obecného úradu. Keď som zistil, že ich syn Gusto maľuje obrazy a kulisy pre bábkové divadlo v malej izbičke od dvora, začal som chodiť aj hodinu pred dojením, aby som sa mohol pozeráť, ako to

robí. Nakoniec sa nado mnou zľutoval a zobral ma do súboru, kde boli všetci o desať a viac rokov starší ako ja. Naučil ma vodiť bábky, hlavne Gašparka, ktorý mal najviac „špagátov“, a dovolil mi pomáhať mu pri maľovaní kulís. Bábky pre divadlo nám robil Anderle a Gusto ma brával so sebou k nemu do Radvane, keď sme potrebovali novú bábku. Toto bábkové divadlo bolo pri Združení evanjelickej mládeže v budove fary pri kostole na námestí. V tej dobe bol evanjelickým farárom Ján Chabada, neskôr vicinálny biskup na Slovensku. Bolo to vlastne tretie divadlo v tej dobe v Lupči s predstaveniami každú nedeľu popoludní pre deti a večer pre dospelých. Aká škoda, že sa nezachovali žiadne dokumenty o tomto bábkovom divadle a jeho tvorcoch, či už obrazovo alebo písomne zmienky.

Val (Ady) Stražovec, Dipl. Arch. Wasaga Beach, august 20, 2012

Venovanie od L. Brucháča

Pred nedávnom som sa s priateľmi rozprávala, aký obrovský potenciál má odnepamäti naša Lupča a ako dokáže až magneticky priťahovať do svojho náručia ľudí, o ktorých sa jednoducho nemôže povedať, že sú tuctoví. Naopak... Opäť a opäť nás, ktorí toto fluidum našej obce vnímame, umelecké nadanie a talent, či výnimočnosť a šikovnosť jej obyvateľov nezanecháva ľahostajných. A vôbec nezáleží na tom, či sú to „pravi“ rodáci, alebo „iba“ ľudia, ktorých Slovenská Lupča čímsi očarila a ostali tu navždy. Lebo hrdí by sme mali na nich byť rovnako a právom...

Text Erika Lamperová, foto osobný archív V. Stražovec

Ukázali zručnosť na trati

Prvý ročník Zrazu Jeep Wrangler pod Hradom 2012 v Slovenskej Lupči sa stal prvým podujatím svojho druhu, ktoré sa konalo na slovenskej motoristickej scéne pre majiteľov vozidiel americkej značky Wrangler, Willys a CJ.

Spoločne sme tak ukázali účastníkom zrazu to najlepšie, čo obec a jej okolie ponúka. Jazdci z celého Slovenska predviedli na oplátku divákovi značku, ktorú tvoria viac ako 70-ročné skúsenosti, vpísané do potrieb človeka, drsnosti prírody a legendárnych terénnych schopností týchto áut. Veľkým prekvapením bol výkon leďva 13-ročnej dcéry jedného z favoritov Zuzky Chadimovej

Ev. farár Ján Jakuš v akcii

Zuzka má iba 13 rokov

Stretli sa jazdci z celého Slovenska

Najmladšia účastníčka na trati

z Čierneho (okr. Čadca), ktorá zvládala nástrahy exhibičnej jazdy s úsmevom. Obrovskú úctu si zaslúži evanjelický farár Ján Jakuš, ktorého odvahu sadnúť si za volant a popasovať sa s nástrahami vytvorenej trate pred očami pozorných divákov, odmenil ich búrlivý potlesk. Diváci

Veteráni boli úžasní

mohli hlasovať o „naj“ auto a vyhrať tak okrem iného aj wellness pobyt od tunajšej Agentúrnej kancelárie Slovenskej poisťovne Allianz. Najviac hlasov dostal krásny veterán – Willys a jeho vojenská posádka Ivana Výboštoka z Banskej Bystrice. Najlepší čas v terénnej časovke dosiahol Ján Kaštan z Polomky s číslom 10 na svojom Wrangleri, ktorý si

Nástrahy SÚPH mnohých pobavili

ako ostatní umiestnení okrem hodnotných cien odniesli domov nádherný tanier z dielne keramikára a maliara Gustava Virága. Úprimné poďakovanie patrí nielen jemu, ale všetkým, ktorí nezištne priložili ruku k dielu a pomohli na svet dobrej myšlienke.

(ela, jh)

Sme prví na slovenskej matke ciest

V rámci podujatia Zraz Jeep Wrangler pod Hradom 2012 sme slávnostne odhalili aj prvú dopravnobezpečnostnú a informačnú tabuľu na Slovenskej Route 66. Na otvorení sa zúčastnili účastníci 1. zrazu priaznivcov automobilov Jeep Wrangler, motorkári z okresov Banská Bystrica a Brezno ako aj ďalší priaznivci Slovenskej Route 66.

Vďaka zanietým ľuďom – obyvateľom Slovenskej Lupče a nadšencom, ktorí zmysel projektu so zameraním na bezpečnosť, rozvoj cestovného ruchu, turizmu a služieb pochopili a prijali ho za svoj, sme sa tak stali vôbec prvou obcou v histórii Slovenskej Rou-

te 66 – ceste I/66, ktorá osadila na svojom území bezpečnostno-informačnú tabuľu. Tabuľe na tejto ceste, ktorých je v pláne umiestniť až 200, majú nielen prispieť k bezpečnosti premávky, ale prezentovať

obce, mestá a regióny na SK Route 66. Celý projekt je okrem toho zameraný aj na zvýšenie environmentálnej úrovne dopravy v kraji. Prvá tabuľa je vlastne prototypom, ktorý spĺňa dané požiadavky projektu.

Tabuľu, ktorej osadenie podporilo aj Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a Európska charta bezpečnosti cestnej premávky, odhalili prezident Slovenskej asociácie Route 66 Juraj Smre-

čan a starosta obce Miroslav Macák. „Organizátori I. Zrazu Jeep Wrangler pod Hradom aj v súlade s projektom preukázali, že dokážu zorganizovať zaujímavé a úspešné motoristické podujatie v pokojnej atmosfére s bohatým sprievodným programom. Účast „džipov“ a motoriek navyše navodila neopakovateľnú atmosféru pri odhalení prvej dopravnobezpečnostnej a informačnej tabuľe na Slovenskej Route 66. Ďakujem všetkým, ktorí pochopili význam projektu pre náš kraj a prispeli k dnešnému úspešnému dňu na SK Route 66,“ zhodnotil sobotňajšie podujatie prezident asociácie Juraj Smrečan. (ela)

Do Ľupče za zábavou

Prehľad aktivít Komisie kultúry a mládeže, ktoré pripravovali jej členovia v spolupráci s obcou, je naozaj rôznorodý. Spomenieme aspoň časť z tých, ktoré boli venované šikovným deťom, oslávenkyniam Annám a všetkým zábavným obyvateľom, ale aj tým občanom, ktorí si uvedomujú dôležitosť chvíle prijatia Ústavy SR.

Deň detí

Džvot, výkriky a smiech – to bola zvuková kulisa, ktorá sprevádzala Deň detí, ktorý oslavovali deti na školskom dvore. Čakali

ich športové a vedomostné súťaže, kolotoče, maľovanie na tvár, prehliadka policajného auta, vozenie na štvorkolke, no najmä sladké a vecné odmeny. Strávili sme spolu s deťmi slnečné dopoludnie a odmenou za našu prácu boli spokojnosť v očiach drobčov a ich úsmev na tvári.

Sponzori MDD:

Firmy Randa + R. Raven, Confal, Shenk, Prvá stavebná sporiteľňa, SK COSMOPOLIT, Orange, Obecný úrad Slovenská Ľupča

Annabál 2012

Posilnení úspechom a dobrou odozvou na Annabál 2011 sme sa s chuťou pustili do organizovania II. ročníka tohto podujatia, ktoré sa uskutočnilo 27. júla 2012. Naše vyzdobené „párty stany“ boli pripravené pre všetkých Ľupčanov aj NeĽupčanov, no najmä pre všetky Anky a Hanky, ktoré sme potešili krásnou kvetinou. Andrej a Adam zo svojich hudobných nástrojov čarovali krásne tóny, ktorými spríjemnili naše posedenie. Potom to už na pódiu rozbil DJ Filip a tanečný parket sa zaplnil všetkými vekovými kategóriami. Vďaka našim sponzorom bola pripravená aj bohatá tombola, ktorá potešila všetkých šťastlivcov, ktorí si zakúpili tombolový lístok a mali to správne číslo. Alenke a Milanovi ďakujeme za fantastické langoše, kapustnicu a dostatok tekutín počas celého večera. Veríme, že ste sa dobre zabávali. Takže: „Do videnia na Annabále 2013!“

Sponzori Annabálu:

Milena Hlinková, Erika Lamperová, Jozef Hladlovský – Mliečna farma Braunvieh, Poistovňa Allianz – pobočka Slovenská Ľupča, VÚB – pobočka Slovenská Ľupča, Pekáreň Flosník, Lekáreň Nádej Slovenská Ľupča, Lekáreň sv. Agáty Banská Bystrica, Mária Sedláčková, Elena Strungová, Komunálna poisťovňa, DASAL, s. r. o, Obecný úrad Slovenská Ľupča, Firma BIGBIGGER Banská Bystrica, Predajňa BALL. sk Banská Bystrica, Zdravičko Bratislava, Raven, Martin Matiaš – prevádzka Topvar Slovenská Ľupča, Lýdia Baranová

prihovorila v mene Matice slovenskej. O zaujímavý program sa postarali Ľubo Tatarka, Evanjelický cirkevný zbor, dievčenská spevácka skupina z Dratvárika. O 20.00 hodine nastal ten slávnostný okamih, keď sa za pomoci fakieľ a zvukov piesní rozhorela Ľupčianska vatra. O ďalší program sa postarali členovia Rusín Čendeš Orchestra a Katka s ohňovou šou. Bolo sa veru na čo pozerieť. Po ohňovom okúzení zapojil do tanca všetkých prítomných DJ Filip. Počas celého večera bolo postarané o občerstvenie, za čo ďakujeme Cyrovi Laštiakovi. Ďakujeme všetkým, ktorí svojou prácou a pomocou prispeli k úspešnému priebehu všetkých akcií.

Za Komisiu kultúry a mládeže (sp)

Ľupčianska vatra

V predvečer Dňa ústavy, v posledný augustový piatok, sme si túto udalosť pripomenuli aj my Ľupčania – Ľupčianskou vatrou. Počasie sa síce s nami zahrávalo, no neodradilo nás. Podujatie otvorili poslankyňa Emília Debnáriková, starosta Miroslav Macák za obec Slovenská Ľupča a Jana Krížová sa

Perličky z obcej kroniky

Premenovanie ulíc

Na návrh KSS a Osv. besedy plénum MNV schválilo premenovanie ulíc nasledovne:

Nádražnú ulicu na ulicu Dr. Sama Czambela, Kostolnú na ulicu Jozefa Murgaša, Námestie na Námestie SNP, Hornú ulicu na ulicu Daniela Licharda, novopostavenú ulicu Oslobodenia, Zámočský diel na Podzámok, nový rad domov za Daňacou na ulicu Februárového víťazstva, ulicu spájajúcu Hronskú ul. s Nádražnou na Krížnu ulicu. Uliciam: Hronská, Ľupčianska, Záhradná, Mlynská a Cimatorinová sa ponechávajú staré názvy.

Podľa kroniky spracovala: id

(pozn.: text ako aj pravopis je prevzatý a zámerne neupravený)

Aj keď pes skapal, šteniatka sa pretĺkajú...

Tento článok som sa rozhodol napísať po niekoľkomesačnom „pobyte“ mimo Slovenskej Ľupče. V čase písania článku chodím domov len na pár dní v mesiaci, a aj z toho mi väčšinu času zaberú rôzne vybavovačky. No napriek časovej obmedzenosti si stihnem prezrieť aspoň Ľupčianske zvesti, plagáty na zastávkach a rôzne iné oznamy.

Bohužiaľ, leto za nami, a v Ľupči je akosi ticho. Plagáty nás odkazujú na zábavu do Podkonic, Medzibrodu, na Strelníky, prázdninový pobyt na rôzne chaty mimo Ľupče... Ľudovo povedané – skapal tu pes. No napriek situácii,

aká tu vládne, predsa sa objavili akcie a podujatia, ktoré stoja za spomenutie. Varenie luteránskej procesie, Rodeo, koncerty „Na hrisku“... To je len „výcuc“ z nich. Nanešťastie som sa na nich nezúčastnil už zo spomenutých dôvodov. Ale aj tak sú to veci, ktoré Ľupču nielen zviditeľňujú, ale lákajú sem aj viac ľudí z okolia. LENŽE! Rozprával som sa s pár ľuďmi, čo si o uvedených aktivitách myslia, a odpovede ma viac než prekvapili. Niektorí na nich nielenže neboli, ale myslia si, že sú to „zbytočnosti“. „Načo robia niečo také, ako je rodeo?“ Myslím si, že je to dost... ako sa hovorí – „od vecí“ otázka. Aspoň pre Ľupča-

na, ktorý sa snaží niečo v obci podnikať, zažiť, alebo pre Ľupču niečo zanechať... Preto by som chcel aj takouto formou poďakovať všetkým, ktorí niečo takéto vymyslia, organizujú, platia alebo pomáhajú akoukoľvek činnosťou. Od nového školského roku plánujem po tohtoročných prázdninových skúsenostiach k nim patriť aj ja a svojou troškou prispieť do kultúrneho a umeleckého bytia v Ľupči. Steľa verím, že sa nájde oveľa viac takýchto ľudí a že postupne náš „ľupčiansky pes“ porodiť oveľa viac šteniatok, z ktorých vyrastú „poriadne a zdravé jedince“...

Roman Vaňo

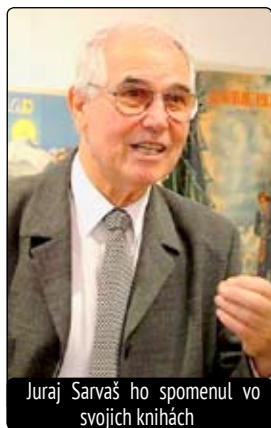
Július BULLA slovenský herec

Naši slávni rodáci

Na herca Jula Bullu spomínajú kolegovia rudi

„S Júliusom Bullom som sa spoznal počas gymnaziálnych čias v Banskej Bystrici. Spojilo nás Mestské divadelné združenie, v ktorom sme hrali ako ochotnícki herci. Divadelné predstavenia tu boli na vysokej, takmer profesionálnej úrovni. Niet divu, že pri založení profesionálneho divadla vo Zvolene bolo až päť banskobystrických hercov. Medzi nimi aj Július Bulla.“

Juraj Sarvaš ho spomenul vo svojich knihách

Takýmto spôsobom začal svoje spomienky významný slovenský herec, recitátor a pedagóg Juraj Sarvaš na svojho bývalého kolegu a priateľa. Július Bulla sa narodil v Slovenskej Lupči 16. augusta 1921 v rodine nožiara Samuela Bullu a matky Boženy, rod. Balkovicovej. Svoju mladosť prežil v rodnej obci. Dožil sa 78 rokov.

Divadlo a film

Profesionálnu kariéru herca začal v roku 1949 v Stredoslovenskom divadle vo Zvolene (dnes DJGT). Pôsobil tu deväť rokov. No záľuba v kabaretných úlohách ho viedla do Trnavy. Tu sa stal spoluzakladateľom Trnavského kabaretného divadla. Po štyroch

rokoch ho herecké profesionálne záujmy dovedli do Bratislavy ako člena Tatra revue. O niekoľko rokov sa stal zamestnancom Mestského osvetového strediska a na celých 20 rokov aj vedúcim A – Divadla. Išlo o amatérske divadlo, ktoré však malo vysokú úroveň. Pôsobili v ňom skúsení amatérski herci, ale najmä študenti herectva z VŠMU v Bratislave. Bulla popri divadle účinkoval v známych filmoch ako v roku 1955 *Drevená dedina* a *Žena z vrchov*, 1956 *Čert nespí*, 1958 *Šťastie príde v nedeľu*, *Dáždnik sv. Petra* a *V hodine dvanásť*, 1966 *Majster kat*, 1975 *Pacho, hybský zbojník*, 1977 *Zlatá réva*, 1979 *Blízke dialógy* a *Prerušená hra*, 1981 *Nevera po slovensky*. Okrem filmov pôsobil aj v televíznom seriáli *Oco, mama a ja* (r.1979). Po pravde však treba uviesť, že to neboli titulné postavy.

Hvízdali a hvízdali

V spomienkach pokračuje J. Sarvaš takto: „Po VŠMU nás cesty opäť spojili. Ja som prijal angažmán do Stredoslovenského divadla vo Zvolene a dost sme spolu aj hrali. Pacient 113 od Petra Karvaša, Surovô drevo od Ivana Bukovčana, Súhvezdie draka od Jána Soloviča a mnohé ďalšie. Bolo pre mňa dobre, že sme sa poznali, pretože mi pomohol udomáčniť sa. Do zvolenského divadla pri-

Náš rodák účinkoval aj v slávnom filme *Pacho, Hybský zbojník*

šli piati absolventi a starší nás prijali s láskou a porozumením. Spomínam si na milú príhodu, keď sme hrali *Surovô drevo* v Prahe. Julo hral mladého Gorala – Staška (v Národnom divadle ho hral Karol Machata). V jednej scéne mal Stašek na svojich kamarátov silno zapísať, no Julo na prstoch písať nevedel. Obyčajne na chlapcov iba zavolať. Tu sa chcel vytrhnúť. Poprosil ma, aby som vo chvíli, keď si priloží prsty k ústam, za kulisami silno zahvízdal. S radosťou som úlohu prijal a čakal som. Lenže čo sa stalo? Prišiel ku mne starší kolega Karol Badáni, čosi sa pýtal a ja, ako slušný, som odpovedal. Chudák Julo písal do prstov a zvuk žiadny. Spamätal som sa - zahvízdal som, ale on už mal prsty od úst preč. Rýchlo ich priložil, ale ja som už nehvízdal. No zbadal som, že má prsty opäť pri ústach a išiel som zahvízdať..., ale to sú sekundy, a oneskoril som sa, takže on zase dal prsty preč a ja som hvízdol, a tak sa to opakovalo. Julovi fŕkali sliny a obecenstvo sa smialo. Dlho sa za to na mňa hneval, myslel si, že som to urobil naschvál, ale ja som prišiel na to, že vymyselník Karol Badáni vedel o našom dohovore a v tú chvíľu, keď som mal zahvízdať, ma schválne oslovil“. Juraj Sarvaš má na Júliusa Bullu veľa spomienok, pretože ich cesty sa spojili ešte aj v Bratislave. Rád sa v nich k nemu, ale aj k jeho rodnej Slovenskej Lupči vracia a nezabudol o ňom napísať aj vo svojich knihách *Spoza kulis I.* a *Spoza kulis II.*

Zdroj: Slovenský filmový ústav a osobné spomienky, ktoré mi poskytol majster Juraj Sarvaš. Spracoval: JUDr. Ján Kováčik

Povýšenie na výsadné mestečko

Dnešná Slovenská Lupča bola za Arpádovcov kráľovským majetkom. Václav III. ju daroval Balašovcom. V období 1305 – 1306 ju obsadilo vojsko Karola Róberta. Od roku 1315 ako predstavený Lupče vystupoval magister Donč. Mestské privilégia (výsady) udelil Lupči kráľ Karol Róbert počas pobytu na hrade 11. novembra 1340.

Podľa listiny mala Lupča samosprávu, obyvatelia si mohli voliť farára, daň platili v peniazoch 2-krát ročne a mali ohraničený chotár – 70 km². Ďalší panovníci obnovovali výsady, najmä o rozlohe chotára. Kráľ Matej 1. júla 1467 v Budíne listinou potvrdil oslobodenie Lupčanov od platenia mýta.

Majetkové rozdiely

Obyvatelia sa venovali poľnohospodárstvu, poľovníctvu, rybníčeniu a včelárstvu. Od 14. storočia, hlavne od príchodu Nemcov, sa čoraz viac venovali remeselníckej činnosti, čo viedlo k majetkovým rozdielom medzi obyvateľmi. Napriek tomu, že Lupča bola výsadným mestečkom, mala voči hradu veľa povinností. Kráľ Leopold I. 19. januára 1688 Lupču od niektorých povinností oslobodil. Lupča sa sama pokladala za slobodné kráľovské mesto, no žiaden panovník jej vyslovene štatút slobodného mesta neudelil. Ďalší králi platnosť listiny a privilégia obnovovali. Posledná - v poradí tridsiata ôsma - listina je z roku 1736.

Richtariát

Voľby do mestských orgánov prebiehali dosť pokojne až do polovice 16. storočia, keď sa Lupča stala protestantskou a vyše 200 rokov tu nežil ani jeden katolík. Po rekatolizácii (obracaní naspäť na katolícku

vieru) začali vznikať spory medzi evanjelikmi a katolíkmi. Nakoniec sa dohodli na rovnakom zastúpení v mestskej rade.

Centrom obce bola radnica. Bol v nej notársky úrad, zasadal tu mestský magistrát a celých 600 rokov tu richtári uschovávali výsadné listiny svojho mestečka. Všetci mestskí funkcionári museli pred nastúpením do úradu zložiť prísahu, vernosť mestu. Prísahy boli veľmi slávnostné. Meštania, ktorí chceli voliť, museli mať vyplatené všetky dávky, porcie (dane), vyrubené mestským magistrátom. Na radnici zasadal aj mestský súd a bolo tu i väzenie. Budova bola zbúraná v 60-tych rokoch 20. storočia. Dnes je na jej mieste malý park s pamätníkmi obetiam v 1. a 2. svetovej vojne.

Z ulice obec

Mýtné budovy boli dve, jedna pod Majerom, druhá pri potoku Lupčica. Vyberalo sa v nich mýto od obchodníkov, ktorí Lupčou prechádzali. Lupča nebola nikdy opevnená. Hrad chránili hradby, ktoré uzatvárali cestu na Horehronie. Od Bystrice sa dalo dostať do Lupče bránou na začiatku dnešnej Dolnej ulice. Predpokladá sa, že Nemci, ktorí prišli do Lupče začiatkom 14. storočia, dovali rudy v lokalitách Farbište, Hrbky, Bôrové a Pôlc. Začiatkom 16. storočia sa tunajší chotár zmenšil - začala vznikať Moštenica s hutami. Predstavení mesta dávali zeme v tejto oblasti do arendy a tieto potom pripadli Moštenici a Lučatinu. Začiatkom 17. storočia vznikla z jednej ulice v Lupči nová obec s názvom Ulička, neskôr Lupčianska Ulica. Stala sa poddanskou obcou lupčianskeho panstva.

**(Pokračovanie v budúcom čísle.)
Spracovala Eva Horská**

September v záhradke

Radíme záhradkárom

Chcem upozorniť záhradkárov na niekoľko vecí, ktoré treba urobiť v mesiaci september. Ako vieme, je nadmerná úroda ovocia, hlavne jabĺk a sliviek.

Pozor treba dať hlavne na staré stromy jabloní, ktoré ste neošetřili minulý rok ani na jar. Vyžadujú si úpravu. Koruna jabloní je zahustená a veľká váha plodov na konároch spôsobuje ich nakláňanie od strednej kmeňa. Vrchné konáre sa dotýkajú spodných konárov. Stane sa preto, že ovocie, ktoré je prikryté vrchnými konármi, nemá šancu

dozrieť. Nezabúdajme, že ovocie, ktoré nie je oslne- né aspoň 75% slnkom, sa nedá ani skladovať. Pri skladovaní vädnú a hniju. Takéto ovocie jabĺk môžeme spracovať len rajbaním a následnou sterilizáciou.

Najvhodnejšie sú na to odrody jesenných jabĺk. Zimné odrody sa na zaváranie ani na víno použiť nedajú, lebo neobsahujú žiadny cukor. Pri veľkej úrode sliviek musíme konáre podopierať podperami v tvare písmena

V, ktoré musia byť v rôznych dĺžkach. Nedožreté slivky sa nedajú použiť na nič. Medzi konármi musí byť priestor 30 – 40 cm, aby sme dosiahli zrelosť sliviek. Ak ste nestihli urobiť augustový rez u všetkých odrôd ovocných stromov, odporúčam to urobiť teraz. Aj neskúsený záhradkár príde na to, čo treba na strome odstrániť, aby koruna stromu nebola zahustená. V septembri odstraňujeme všetky zelené výhonky na drobnom ovocí egrešov a ríbezlí. Tak isto skrácujeme černice – výhony na dĺžku 2 m, zelené vý-

hony na okrasných šípoch. Týmto dosiahneme vyzretie výhonkov a predídeme zamrznutiu výhonkov.

M. Mazúch

Redakcia Lupčianskych zvestí by chcela touto formou zo srdca zablahoželať nášmu kolegovi p. Mazúchovi k jeho krásnemu septembrovému výročiu. Prajeme mu, aby jeho – ako sa im hovorí – „zelené prsty“ naslovovzatého záhradkára urobili ešte pre tento svet a prírodu veľa pestovateľských zázrakov.

Naši jubilanti

V mesiacoch júl/august sa významných životných jubileí dožili:

Ing. Vladimír Mačkovič
Štefan Babkovič
Marta Sýkorová
Livia Dobišová
Valéria Štrónerová

Mária Gregorová
Magdaléna Domová
Mária Šipulová
Etela Lakomčíková
Eulália Škultétyová

Narodili sa

V mesiacoch júl/august sme privítali do života:

Miroslav Eremiáš
Nina Kováčová
Tomáš Oravec

Patricia Flašková
Adam Sliacky
Matúš Marek

Malá záhradnička

Od našich čitateľov

pozvyšujú. Vždy na jar ich zasadí, okopáva a polieva bez toho, aby ju k tomu niekto pobádal alebo jej to prikázal. Keď to dospelý človek vidí, musí sa mimovoľne usmiať a mnohí určite pocítia akési pohladenie na duši. Veď v dnešnej dobe, keď naše deti zaujímajú viac obrazovka televízora alebo monitor počítača, vidieť záujem dieťaťa o niečo zmysluplné, je skôr náhoda. A tak by som chcel poprosiť redakciu Lupčianskych zvestí o zverejnenie tohto príspevku. Nemusíte ma podpísať, pretože nechcem byť jeden konkrétny človek, lebo som jedným z mnohých „dospelákov“, ktorých táto Tonkina záľuba teší. Ďakujem.

To, čo vidíte na fotke, je krásny záhon farebných kvetov. Čím sa však tento záhon líši od mnohých iných, je jeho autorka. Malá školáčka Tonka Dobrotová, ktorá takto skrás-

lila dočasnú skládku výkopu na Majeri pod hradom, spríjemnila život tunajším obyvateľom. Už niekoľko rokov sa neúnavne stará o kvietky, ktoré dostáva od okolitých susediek, keď im

Opustili nás

V mesiacoch júl/august nás opustili:

Terézia Beerová *23.01.1924
Július Rakyta *18.09.1945
Jozef Lupták vo veku 53 rokov

"Čas beží bez obzretia a človek s ním, neuvedomujúc si plynúce roky. Tie krídla času sú v nás, v nekonečnom dotyku s večnosťou, do ktorej zaznamenávame okamihy šťastia i bolesti ..."

Dňa 28.08.2012 si pripomíname nedožité 75 rokov nášho drahého manžela, láskavého otca a dedka

Teodora Horvátha,

ktorý nás opustil vo veku 48 rokov.

S láskou, vierou a nádejou na stretnutie vo večnosti v modlitbách nášho myslia manželka a dcéry s rodinami.

Venujte mu s nami, prosíme, tichú spomienku.

Vlastné prírodné mydlo

Ručné výrobky
ako hobby

Po návšteve českej súkromnej mydlárne Rubens v dedine Ružová a účasti na krátkej prednáške o výrobe mydla z prírodných materiálov, som v prostredí presiaknutom vôňou bylín, prírodných silíc, mydla a olejov dostala chuť si to vyskúšať.

Chuť niečo nové skúšať znova a znova a dokázať si, že aj ja to zvládnem, prichádza u mňa s každým nápadom. Tak to bolo aj teraz. Po výrobe rôznych dekoratívnych predmetov servítkovou technikou som prepadla výrobe mydla. Niekde som čítala, že kto raz začne „servítkovať“, prepadne tomu ako droge. Je to pravda. Aj o výrobe mydla som to čítala a opäť

to platí. Skrátka, radosť z vydareného dielka vyvoláva chuť neustále čosi pekné vyrobiť. A keď to urobí radosť aj iným, je to ešte krajšie.

Mydlo v hrnci

Po výrobe vianočných gúľ a veľkonočných vajec som sa v lete „prebavila“ výrobou drevených šperkovničiek a truhličiek. Niečo darujem, niečo si kúpia známi za výročnú cenu a ja mám radosť, že som niekomu tú radosť urobila. Samozrejme, musí byť doma veľmi tolerantný manžel, ktorý strpí plný byt polystyrénových gúľ, vajec, drevených truhličiek, servítkov, farieb a laku. A niekedy aj neuvarenú večeru, lebo pri výrobe strácam pojem o čase. Keď mi prišli poštou suroviny na výrobu mydla, tak len poznamenal, že aspoň sa bude teraz u nás variť – aspoň mydlo v hrnci. Výroba mydla z prírodných materiálov vôbec nie je náročná. Niekoľko ľudí sa ma opýtalo, či mydlo robím z kostí. Ani

náhodou. Vyrábam ho rovnako ako v mydlárni Rubens, a to z kokosového, palmového a olivového oleja. Olivový olej zvláčňuje pokožku, kokosový a palmový dodávajú dostatočnú tvrdosť a krémovú textúru.

Fantázii sa medze nekladú

Oleje sa spolu rozpustia a pridá sa lúh NaOH a destilovaná voda. Lúh však po rozmiešaní musí teplotou klesnúť na teplotu olejov, až tak ho môžeme pridať k olejom. Po jeho pridaní túto „gebuzinku“ miešame ručným mixérom, pokiaľ nedosiahne konzistenciu ako majonéza. Potom už pridáme len prírodnú silicu a bylinky. Ja som pridala prírodnú levanduľovú silicu a sušené kvety levandule. Okrem toho som pridala brusnicovú

ve zrnka ako peeling. Čo sa týka spomínaného lúhu, ten má úlohu zmydelňovania a musí byť v každom mydle. Procesom sa však vyzráža. Namiešanú zmes som vyliala do formy srnčieho chrbáta vystlaného fóliou. Nou som zakryla aj mydlo zhora, zakrútila do deky a nechala v teple 24 hodín stáť. Ak sme dodržali správne dávkovanie všetkých zložiek, mydlo je hotové a dá sa pekne krájať. Nesmie sa mrviť, lebo vtedy je nepoužiteľné a vysušovalo by sa. Pokiaľ je príliš mäkké, je šanca, že zatuhne po dobe státia dlhšej, ako je 24 hodín.

Originálny darček

Potom už len stačí nakrájané mydlo pekne rozložiť

(id)

Kto to povedal?

Výroky slávnych

„Žiadny cieľ nie je tak vysoký, aby ospravedlnil nečestné metódy.“

a) Albert Einstein

b) Werner von Siemens

c) Mark Twain

Správna odpoveď na str. 15.

Naša knižnica ponúka

Utekl jsem z Osvětimi
Rudolf Vrba

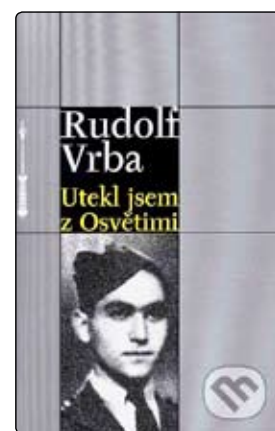
Skutočný príbeh

Strhujúci príbeh plný nečakaných zvrátov a stretnutí. Ako správa o vzniku a osude jedného z najzávažnejších dokumentov druhej svetovej vojny. Ako svedectvo o vyhladzovacích táboroch. Ako svedectvo človeka, ktorý má silu hovoriť otvorene o veciach, o ktorých sa hovoriť takmer nedá. Ako dobrodružná správa o jednom z veľkých útekov

histórie. Ako rozprávania o mladom 18-ročnom chlapcovi – mužovi, ktorý vzdoroval nespravodlivému osudu za akýchkoľvek i celkom neľudských okolností a pritom si dokázal zachovať ľudskú tvár. Hlavný hrdina Walter Rosenberg (Rudolf Vrba) bol pri druhom pokuse o útek za hranice Slovenského štátu transportovaný do vyhladzovacieho tábora v Majdanku a potom do Osvienčimu. Podstatná časť knihy je tvorenou svedčbou jeho zážitkov a pozorovaní z tábora. Roku 1944 s jedným

zo spoluväzňov z Osvienčimu utiekol. V správe, ktorú so sebou priniesli, podávajú prvé ucelené, podrobné a zároveň otrasné informácie o situácii, ktorá vo vyhľadzovacích táboroch panovala. Zvláštnym momentom tohto osviečimského príbehu je, že v osemnásťročnom chlapcovi od začiatku väznenia existovalo presvedčenie, že tú hrôzu prežije.

Ak sa knihu rozhodnete prečítať – a ja ju vrelo odporúčam naozaj každému – zaručujem, že ju prečítate jedným dychom, aj keď ide

o smutný príbeh. Ide však o príbeh, pri ktorom sa určite každý nadhlo zamyslí nad hodnotami a prioritami dnešného uponáhľaného života. (id)

Jánošíkove diery

Úžasný obraz desiatok vodopádov – to sú Jánošíkove diery. Je to sústava tiesňav a kaňonov v Krivánskej Malej Fatre, ktorú vyformoval Dierový potok, pretekajúci národnou prírodnou rezerváciou Rozsutec. Jánošíkove diery sú zložené z troch ucelených častí Nové, Dolné a Horné diery.

Nachádza sa tu viac ako dvadsať vodopádov. Bizarne skalné útvary so špeciálnou klímou sú domovom viacerých zaujímavých druhov rastlín a živočíchov. Východiskom do Dier sú obce Terchová, Štefanová a Biely Potok. Jánošíkove diery sú sprístupnené atraktívnymi značenými turistickými chodníkmi s lávkami, rebríkmi a reťazami.

Čakajú nás rebríky a reťaze

Z vlastnej skúsenosti odporúčam, ako za poznáním vyštartovať z obce

Terchová od parkoviska pri hoteli Diery. Odtiaľto vedie lesný chodníček, ktorý vás postupne uvedie do nádherných kaňonov, prostre-

dia vodopádov, skalných útvarov a tiesňav. Najkrajšia časť prechodu cez Jánošíkove diery je časť cez Dolné a Nové diery na salaš

Spoznaj krásy Slovenska

Podziar, kde si môžete pod korunami košatých stromov oddýchnuť, kúpiť kávu či pivko v „kolibke“ bývalého salaša. Ďalej pokračujete krásnymi Hornými dierami a Tesnou Rizňou, šplhajúť sa po vysokých rebríkoch ponad nádherné vodopády a skalné údolia až do sedla Medzirozsutce. Pre mňa bolo milým prekvapením miesto pod Malým a Veľkým Rozsutcom, ktoré tvorí priestraná lúka plná poľných kvetov, kde posedávali turisti, rodiny s deťmi a kochali sa krásnym pohľadom na oba Rozsutce. Tu je možnosť rozhodnúť sa vystúpiť buď na Veľký alebo Malý Rozsutec, alebo sa Dierami vrátiť späť. Nezabudnuteľným zážitkom bude pre vás určite šplhanie sa za pomoci reťazí až na Malý Rozsutec a potom zostup nekonečnými a krásnymi lúkami cez osadu Podrozsutec naspäť k hotelu Diery.

Kde je chuť, tam je úspech...

Táto túra je označená ako stredne náročná, trvá 5 – 6 hodín s prevýšením 768 metrov. Samozrejme netreba preceňovať svoje sily, ale netreba sa toho ani báť. S nami to absolvovali aj 10- a 13-ročné netere. A samozrejme, boli hrdé hlavne na prechod s reťazami, ktorý bol pre ne zážitkom. Všetko je totiž v hlave a v odhodlaní, že to chcete zvládnuť a dokázať. Výhovorka, že nevládzem a podobne nie je na mieste, treba len prekonať samého seba a vymeniť pohodlie gauča za pohyb na čerstvom vzduchu. Odmenou vám budú úchvatné pohľady a obrazy krásnej prírody. (ib)

Nový „prírodný dar“ na Slovensku

Počas jednej z mojich pracovných ciest do Filakova a pobytu tam som s mojím partnerom rozmýšľal, čo ešte zaujímavé by sme v tomto historicky ťažko skúšanom kraji, okrem pamiatok, mohli vidieť. A to nás priviedlo na myšlienku návštevy novootvoreného geotermálneho kúpaliska v obci Rapovce, a to len neďaleko – od Filakova z juhu a od Lučenca zo severu.

Pravdu povediac o tejto lokalite sme vedeli už nejaký ten rok, a tak trochu sme na začiatku aj zabrdli do možnej spolupráce pri realizácii projektu geoparku pre zahraničného investora. Problém s finan-

ciami a počítačový chaos nás vtedy od toho odradili. Neodradil však vtedajšieho starostu obce Rapovce, ktorý doslova uhnal a pozháňal sponzorov (investorov) a presvedčil ich o správnosti zámeru.

Slaná – morská voda

Dobrá vec sa podarila aj „bez peňazí štátu a EÚ“ a dnes je realitou. Je to síce skromný komplex, ale o to kvalitnejší a jedinečný. Rapovčania môžu byť naozaj hrdí na svoju „Novolandiu“. Len tak mimochodom Rapovce je obec zhruba s 1000 obyvateľmi, výrazne jazykovo aj rasovo zmiešaná. Ale vrátim sa ku kúpalisku. Takže po všetkých týchto úvahách som sa rozhodol a jedného dňa, len tak na náhodu, som zobral svoju rodinku a podľho okúpať sa do Rapoviec. To, čo sme tu videli, predišlo všetky naše očakávania. Síce priestorovo malé, ale kultivovane usporiadané, čisté s dostatočnými službami v rámci stravovania, sociálneho zariadenia na úrovni, dostatočného počtu parkovacích miest, a toho hlavné-

ho – krásne vybudovaných relaxačných bazénov pre všetky vekové kategórie. Tento areál nie je klasický „aquapark á-la América“. Prehistorická morská voda z hĺbky 1500 m s teplotou cca 38° C predurčuje, aby ju ľudia využívali na regeneráciu a liečbu. Chutne slaná voda so svojimi prímiesami výrazne vplyva na liečbu hlavne nervového a pohybového aparátu a kožných ochorení.

Čo chýba nám?

Môžem potvrdiť, že už po jednom dni lebedenia si v slanej bublinkavej vode som sa cítil zdravotrovo malé, ale kultivovane usporiadané, čisté s dostatočnými službami v rámci stravovania, sociálneho zariadenia na úrovni, dostatočného počtu parkovacích miest, a toho hlavné-

už v tomto čase je plánovaná kapacita 300 ľudí denne zjavne vyššia. Počas oddychovania v liečivej vode som sa neubránil myšlienkam typu, prečo aj u nás v Slovenskej Lupči niečo podobné nevieme zorganizovať. Možno preto, lebo nemáme pod sebou more... Návštevu tohto miesta naozaj odporúčam. A nezabudnite si ešte pribalit trochu času na návštevu zrekonštruovanej pevnosti Filakovo. Je sa tu tiež na čo pozrieť. (Ib)

Pranostiky

Jeseň

Dlhá jeseň, krátka zima.

September

Ak sú do Michala vtáci doma, nebude tuhá zima.

Milí Ľupčania, kolegovia, ale predovšetkým vy žiaci základnej školy!

Leto a prázdniny sú už neodvratne za nami. Začal sa nový školský rok 2012/2013 a ja verím, že ste si všetci dobre oddýchli a do nového školského roku ste načerpali dostatok síl. Verím, že ste cestovali, videli ste cudzie kraje, navštívili ste svojich príbuzných, a dúfam, že máte znova chuť do učenia. Určite vám nemusím pripomínať, aký význam má vzdelanie pre mladých ľudí v dnešnej dobe. Svet okolo nás sa rýchlo mení, očakáva ľudí samostatných, schopných postarať sa samých o seba, vedieť sa rýchlo zorientovať, vedieť použiť vedomosti, prípadne rýchlo získať nové informácie. K tomu potrebujete mať solídne základy vzdelania, potrebujete vedieť využívať nové informačno-komunikačné technológie a, samozrejme, ovládať cudzie jazyky. Potrebne je však naučiť sa aj spolupracovať, rešpektovať názor iného, byť slušný, zdvorilý, a až tak sa stať plnohodnotným „človekom“.

Aký školský rok bude?

Každý školský rok je pre niekoho z nás niečím výnimočným. Niektorí odídu, niektorí zase príde. Určite vám viera v hlave myšlienky: „Aký tento školský rok bude?“ „Čo nás čaká?“ Čakajú vás dni, keď sa budete musieť veľa snažiť a ukázať svetu „My na to máme“. Ťažký bude najmä pre deviatakov, ktorí sa budú usilovne pripravovať na TESTO VANIE 9, aby ho zvládli čo najlepšie. Je to dôležité najmä pre ich budúcnosť. Na tom totiž záleží, akým smerom sa vyberú. Dôležité je to preto,

aby si vybrali školu, ktorá je pre nich tá pravá a ktorá im pomôže ďalej pokračovať v živote tak, ako si to prajú. Určite najviac zo všetkých sa do školy tešili naši malí prváčikovia, ktorí sa tento rok oboznámia s tajomstvami slovenského pravopisu, matematiky a tiež iných predmetov. Verím, že im to pôjde ľahko a do školy sa budú tešiť aj budúci rok a prídu sem opäť s elánom a chuťou sa niečo nové naučiť. To isté platí aj pre našich ostatných žiakov, aby opäť aj na budúci rok prekročili bránu školy s odhodlaním a chuťou učiť sa a dozvedieť sa niečo nové.

Za kvalitou sú aj rekonštrukcie

Bohužiaľ, počas školského roka bude prebiehať rekonštrukcia podkrovných priestorov hlavnej budovy školy. Tieto priestory budú vybudované pre potreby ZUŠ. Rekonštrukcia začala v júli a verím, že bude ukončená do konca kalendárneho roku 2012. Výchovo-vyučovacie proces tak bude prebiehať v sťažených podmienkach, ale rekonštrukcia je nevyhnutná. Skvalitní sa vyučovanie pre žiakov ZUŠ a základnej školy sa vrátia priestory, ktoré nevyhnutne potrebujú pre svoje vlastné potreby. Počas prázdnin sa podarilo vynoviť aj priestory školskej jedálne. Poďakovanie patrí Rodičovskej rade a manželom Šagátovcom za sponzorstvo pri tejto rekonštrukcii. Ďakujem aj pánu školníkovi a pani upratovačkám, že dokázali pripraviť školu na začiatok

školského roka napriek prebiehajúcim stavebným úpravám.

Milí žiaci,

dúfam, že zažijete len príjemné okamihy vášho vzdelávania, upevníte vzťahy medzi učiteľmi i žiakmi a budete sa tešiť z dobrých výsledkov svojej práce. Otvára sa vám priestor na to, aby ste si mohli lepšie uvedomiť to pozitívne, čo so sebou nový školský rok prináša. V školských laviciach tráviť veľkú časť svojho života. Nepremárnite tento čas.

Mgr. René Kováčik

Reprezentovali obec

Rómsky folklórny súbor Dživipen a kapela Gipsy Stars sa nedávno zúčastnili na XII. ročníku Rómskeho hudobného festivalu v Lysej nad Labem u našich západných susedov. Práve zoskupenie zo Slovenskej Ľupče bolo v Čechách jediným zastúpením Slovenskej republiky, čím sa zaslúžili nielen o reprezentáciu našej obce, ale aj našej krajiny.

Názov Dživipen znamená v preklade z rómskeho jazyka život, radosť, a práve tieto dve slová bolo cítiť z ich vystúpenia, čo ocenilo publikum, účinkujúce kapely aj organizátori. Súbor Dživipen, skladajúci sa zo 14-tich členov, práve oslavuje 10. výročie

existencie, čo bezpochyby umocnilo ich radosť z úspechu. So zážitkami a dojmami sa s nami podelili Miroslav Eremiáš s manželkou Ivetou a synom Matejom.

Ako ste sa vlastne dostali na Rómsky festival v Lysej nad Labem?

Organizátorov sme oslovili sami. Poslali sme nahrávky a videá, ktoré sa im veľmi zapáčili, a tak nás pozvali na festival. Navyše sme v kontakte s jednou z najlepších rómskych kapiel v Čechách Gipsy Kubo, ktorá sa za nás prihovarila a odporučila nás.

Aké sú vaše dojmy a pocity z účinkovania na festivale?

Musím vám povedať, že za 10 rokov, čo fungujeme, sme sa s takou ochotou, úctou, pokorou, organizáciou a pohostením ešte nestretli. Dobrá nálada začala už cestou, pretože sa o odvoz postarali neskutočne milí ľudia, ktorí nás bezpečne priviezli aj odviezli. Prežili sme s nimi veľa zábavy, za čo im veľmi ďakujeme. Tak isto veľká vďaka patrí našej obci, pretože iba vďaka jej podpore sme mohli niečo také absolvovať. Samotný festival bol úžasný. Bolo vidieť, že si naše vystúpenie, či už súboru alebo kapely, všetci

užívali. Ľudia tleskali, zabávali sa, tancovali, dokonca po skončení vystúpenia nás zastavovali so slovami: „Vy ste tí z Gipsy Stars?“ alebo: „Vy ste Dživipen?“ Cítili sme sa tam skutočne ako doma. Aj mesto bolo nádherné. Bol to veľký zážitok a zároveň aj taká oslava nášho 10-ročného pôsobenia.

Čo vám priniesla táto skúsenosť?

V prvom rade veľkú chuť pracovať na sebe a nové kontakty. Skupinu Gipsy

Stars pozvali napríklad do Nymburku a na rôzne akcie v rámci Slovenska a Česka. Čo sa týka Dživipenu, v tomto roku máme prislúbené pozvanie na Radvanský jarmok, na rómsky festival v Myjave a možno na budúci rok, ak zdravie dovoľí, sa opäť zúčastníme na festivale v Lysej nad Labem. V neposlednom rade nás teší, že sme mohli reprezentovať obec a dúfame, že takýchto príležitostí bude len pribúdať.

Vladimíra Roháčová

Okienko Zelené školy

Prosíme verejnosť **nevyhadzovať odpad do kontajnerov na školskom dvore**, nakoľko tieto slúžia len pre potreby školy. Za pochopenie ďakujeme.

Kolégium Zelené školy

Mladá Matica pracuje na svojich cieľoch

Je obdivuhodné, že ešte aj dnes, v dobe počítačov a rôznych technických vymožeností, majú mladí ľudia záujem aj o otázky národného povedomia a snažia sa nezištne niečo urobiť pre dobro a zveľadenie obce. Asi najlepším príkladom je zoskupenie Mladých matičíarov, ktorí v našej obci pôsobia od apríla tohto roku.

Miesto na kríž členov Mladej Matice

Mladá Matica, zložená z 20-tich členov pod vedením jej predsedu Adama Debnárika, nezahála, dôkazom čoho je aj projekt, o ktorom nám povie bližšie.

Aké plány ste si do budúcnosti predsavzali splniť?

Pre tento rok sme si vytýčili dva ciele. Aktuálny plán je výstavba dvojkríža na kamennom brale pred vstupom do obce, na ktorom už pracujeme. Chceli by sme taktiež upraviť terén a zveľadiť kalváriu na Hôrke, upraviť kamenný dvojkríž, lavičky a vybudovať nejakú plochu na oddych v okolí kríža. To sa ale týka skôr budúcnosti. Momentálne sa sústredíme na už spomínanú stavbu dvojkríža pred vstupom do obce. Poznáme, samozrejme, rôzne iné miesta, ktoré by potrebovali úpravu, ale je na to potrebné neskutočné množstvo povolení a podobne. Naším plánom je totiž všeobecne zveľadovať okolie, v ktorom žijeme, a o to sa snažíme.

Prečo práve dvojkríž?

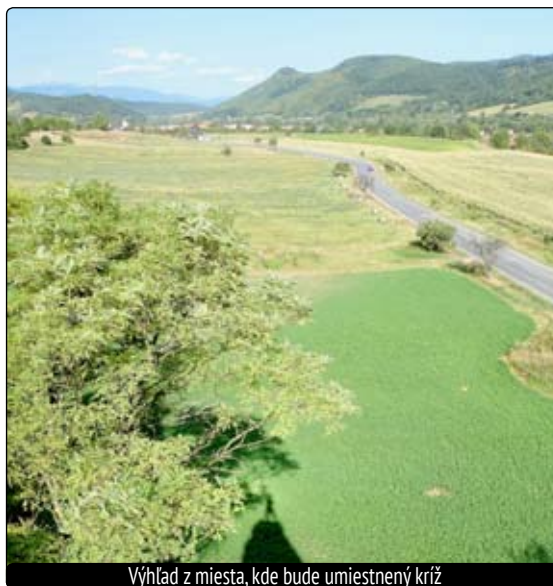
Obec Slovenská Lupča je dosť veľká, a keď si vezme napríklad Brusno, aká je malá dedina, a na kopci má obrovský kríž, ktorý je dokonca elektrickou podsvietený a v noci ho krásne vidieť. Myslím si, že v Lupči je veľa národovcov, ktorí by takéto niečo uvítali. Bude to slúžiť aj ďalším generáciám, aby sa nezabudlo, že sme Slováci. Tento dvojkríž by sa tiež mohol stať akýmsi ďalším symbolom obce. Možno by sem prilákal ľudí, a tým by sme sa viac zviditeľnili a ukázali, že aj v Slovenskej Lupči žijú ľudia hrdí na to, že sú Slováci.

Kde bude dvojkríž stať a prečo práve na tom mieste?

Pôvodne mal dvojkríž stať na Šupíne, ale keďže je to najstráženejšie chránené územie, nechceli nám to schváliť. Odvolávali sme sa

aj na rôzne príslušné úrady, ale naše žiadosti boli zamietnuté. Ďalší nápad bola Lupčianska Kopa, ale tá nám svojim neprístupným terénom nevyhovovala

a nedostali by sme sa tam ani s technikou, pretože kríž chceme stavať približne 5-metrový. Najviac nám vyhovovalo kamenné bralo pri lome pri vstupe do obce.

Výhľad z miesta, kde bude umiestnený kríž

by mala byť užitočná, či už z toho národného hľadiska, ale zároveň aj prírodného. O výrub sa stará Obecný podnik lesov. Ďalší krok bude osadenie základného kameňa. Dali sme to do povedomia na Lupčianskej vatre. My budeme postupne brigádovať a upravovať, čistíť terén po výrube, od odpadkov a pneumatík, ktoré sa na mieste nachádzajú. Takýchto brigád plánujeme niekoľko, ale presné dátumy je ťažko určiť. Medzitým necháme urobiť drevený kríž, pričom materiál, spojený s výstavbou, nám zabezpečí obec. Keď bude kríž hotový a ošetrený, vyvezieme alebo vynesieme ho na bralo a osadíme. Všetko závisí od ľudí, ochotných podieľať sa na tomto projekte, ale chceli by sme to stihnúť do októbra.

Ako by sa mohli pripadnú záujemcovia stať členmi Mladej Matice alebo priložiť ruku k dielu?

Samozrejme, boli by sme veľmi radi, keby sa takíto ľudia našli, čo by nezištne pomohli. Či už starí, mladí, ženy, muži, každá pomoc je dobrá. V prípade, ak by sa niekto chcel stať členom Mladej Matice, môže ma kontaktovať a spolu vypíšeme potrebné údaje. Tí, čo by chceli priložiť ruku k dielu, môžu sa zúčastniť na našich stretnutiach alebo na brigádach, a tým pomôcť dobrej veci.

Verím, že sa nájdu ľudia, ktorí myšlienku podporia a prispedia svojou troškou. Zaujímalo by ma, čo týmto krokom chcete zanechať?

Odkaz budúcim generáciám, že sme Slováci a že jedná z vecí, čo môžeme urobiť na pamiatku, je osadiť dvojkríž, symbol Slovákov. Kopa ľudí položila život len za to, že môžeme hovoriť našou rečou. Tak som si povedal, ľudia hýbme sa a poďme aspoň niečo spraviť, niečo, čo po nás ostane, aby sme sa mohli po pár rokoch obzrieť a vidieť, že nejaký výsledok ostal za nami!

Vladimíra Roháčová

Foto: A. Debnárik a archív G. Virágo

Z kríža na Hôrke, ktorý tiež kedysi stavali nadšení ľudia s hrdosťou na svoj pôvod, bolo vtedy vidieť na široko-ďaleko...

Hoci sa v minulosti nad obcou hrdlo vypínalo, dnes ho v hustom poraste nájde cudzinec veľmi ťažko...

Riaditeľ Obecného podniku lesov Miloslav Urban navrhol práve toto miesto a zdalo sa to ako najpriateľnejšie riešenie. Navyše je to obecný pozemok, čo nám mnoho vecí uľahčilo. Obec tento nápad taktiež uvítala a pán starosta to schválil.

Ako bude realizované osádzanie kríža a kedy bude už stať na svojom mieste?

S výrubom drevín sa už začalo, čím sa vlastne dáva miesto do pôvodného stavu, pretože pôvodne toto miesto slúžilo ako pastvina a rásť tam zákonom chránený podniklec. Takže naša práca

Futbalové spravodajstvo

Vážení športoví fanúšikovia, ani sme sa nenazdali a po zhruba mesačnej letnej prestávke sa začal nový ročník futbalovej ligy. Je to pre nás členov futbalového oddielu, ale aj pre všetkých priaznivcov ročník mnohých očakávaní.

Preto hneď na začiatku sťažka sa otvorili niektoré otázky, ktoré priamo súvisia s činnosťou a funkciami nášho klubu. Dovolím si niektoré z nich prezentovať a zároveň dúfam, že neskôr v priebehu sezóny budeme vedieť na ne odpovedať:

- 1) Udrží sa naše novovytvorené družstvo dorastu v súťaži 5. ligy?
- 2) Budeme schopní postaviť dvojicu žiakov v 3. lige, v ročníku 2012/2013?
- 3) Bude naše „A“ družstvo dospelých schopné konkurovať najlepším tímom v 5. lige sk. „C“, a tým udržať túto úroveň pre ďalšiu sezónu v súvislosti s očakávanou reorganizáciou súťaží SsFZ?

Samozrejme, že otázok sa natiska aj viac a nemenej dôležitých najmä v spojitosti s finan-

covaním a obnovou technického zázemia a nehnuteľného majetku, ale s týmito problémami sa teraz nebudem zaoberať.

Družstvo dospelých

Pod vedením trénera Dušana Mačkoviča je tím rozhodnutý dokázať viac ako v uplynulej sezóne a cieľom je skončiť lepšie ako na 8. mieste. Z družstva odišli Lupták Peter, Ladislav Hurík, Martin Oravec a naopak prišli hráči Martin Vaník (Medzibrod), Dušan Vaník (ukončenie host.), Richard Slobodník (Priechod), Tomáš Klínek (Brusno), Michal Bireš (Kremnička).

1. kolo: Tatran VLM Pliešovce 4.8.2012

Prvý tohtoročný zápas na pôde, kde sa len ťažko získavajú body, dopadol dobre. Zápas ako na hojdačke nakoniec skončil remízou 0:0. Pre náš dôležitý bod zvonku.

2. kolo: Sokol Medzibrod 12.8.2012

Sebavedomím nabudený súper dával tušiť, že náš prvý domáci zápas nebude žiadna

prechádzka ružovou záhradou. Nakoniec všetko dobre dopadlo, naši umnoho hrou udržali náskok a stretnutie dotiahli do víťazného konca 3:1. Radko Beňák, hlavne svojim druhým gólom, ukázal svoje futbalové myslenie a hernú kvalitu. Poďakovať treba ale všetkým.

3. kolo: MFK Strojár Krupina 19. 8. 2012

Súper asi cez prestávku „prezbrazil“, lebo jeho výkon bol určite lepší ako v uplynulej sezóne. Nakoniec rozhodol jediný gól, ktorým sme prehrali 1:0.

Družstvo dorastu

Po veľkých problémoch, ktoré boli vyvolané hlavne prístupom hráčov v čase prípravy družstva a registrácie, sa napokon podarilo zostaviť káder a vstúpiť do súťaže. Družstvo povedú tréneri p. Bakaljar a p. Diškanec. V súčasnosti sa dá povedať, že v družstve je do 20 hráčov. Svoju súťaž mali začať 4. 8. 2012, ale prietrz mračen a následné krupobitie na Bravčove spôsobili odloženie zápasu.

2. kolo: Družstevník Očová 12. 8. 2012

Prvý domáci zápas, prvý v histórii nového družstva boli dve skutočnosti, ktoré mohli našim dorastencom zviazať nohy. Ale nestalo sa. Naši príjemne prekvapili a vyhrali nad technickejšim súperom 3:1.

1. kolo: Sokol Bravčovo 15. 8. 2012

Odložený zápas sa hral v stredu. Domáci na nás vyrukovali agresívnou a živelnou hrou, proti ktorej sme celý zápas nenašli protizbraň. Navyše nás vôbec „nepodržal“ ani rozhodca a hoci sme boli dokopaní a dobúchaní, dostali sme 4 žlté karty a boli proti nám odpískané 2 jednástky, z toho prvá (na 1:0) za nič, čo sa vôbec nestalo (vraj ruka, ktorú nikto nevidel len rozhodca z 30 m). Prehrali sme 8:0, hoci priebeh na ihrisku určite na takýto „debakel“ nevyzeral.

3. kolo: MFK Kremnica 19. 8. 2012

Naši chlapci išli do Kremnice s úmyslom odčiniť škaredú

prehru. Všetko sa im nakoniec podarilo, na zlom teréne odohrali pomerne dobrý zápas a vyhrali 3:1 – hetrikom Patrika Foltániho. Uznanie dostali aj od trénera domácich. Jeho slová: „Dnes sme nemali na vás ani šancu!“, zhodnotili priebeh zápasu.

Starší a mladší žiaci

Svoju súťaž začala aj dvojica v 3. lige žiakov. Družstvá povedú tak ako uplynulú sezónu p. Hlaváč a p. Lipa. Mladší žiaci sú už posilnení nastupujúcou generáciou z prípravky, tak im, samozrejme, tiež držíme palce.

1. kolo: Baník Štiav. Bane 18.8.2012

Prvý dvojzápas odohrala dvojica vonku u nováčika súťaže. Naši si so svojím súperom poradili a spoľahlivo vyhrali. Starší žiaci 5:0 a mladší žiaci dokonca 8:1.

V závere by som chcel pripomenúť, že plán ďalších stretnutí (domácich) našich družstiev nájdete v „Kalendáriu akcií obce Slovenská Lupča“ na 2. polrok 2012. (lb)

Oprava tribúny

Areál nášho futbalového štadiónu už dlhší čas špatilo prostredie tribúny – hľadiska. Návštevníci športových podujatí určite nemali dobrý pocit z jej zlého stavu a dobrý dojem z celkového prostredia bol narúšaný rozpadávajúcimi sa drevenými sedačkami. Tribúna, ktorú nám kedysi široko ďaleko závideli, sa nám pomaly strácala pred očami.

Zub času, a v mnohých prípadoch aj pričinením sa vandálov, urobil svoje. Aj preto naša tribúna začiatkom tohto roka vyzerala ako opustená a spustená kovová hala nejakého bývalého JRD kdesi na vidieku. Vo vedení OFK sme sa rozhodli konať. Ale ako na

to, keď peňazí je poskromne a vystačia sotva na bežnú prevádzku? Celú vec som si teda zobrať pod patronát. Veril som, že keď sa podarí skĺbiť finančné prostriedky s materiálom, ktorý bol k dispozícii, a prácu nadšencov formou brigád, podarí sa opravu zrealizovať. A naozaj, v dvoch etapách sme čiastočnú rekonštrukciu dokončili.

Svojpomocne dokázali

Počas tejto opravy boli kompletné zdemontované všetky drevené časti tribúny. Kovová časť bola vyčistená a dostala nový náter. Drevené časti, ktoré ešte neboli znehodnotené, boli zrenovované a ostatné nahradené novými. Nakoniec

sme všetko zmontovali do pôvodného stavu pomocou nového spojovacieho materiálu. Výsledok si už môže každý overiť na vlastné oči. Pevne verím, že nasledujúce tri – štyri sezóny nebude treba náročných zásah do opravenej tribúny. Uvedená oprava by nebola možná bez finančnej podpory, materiálnej pomoci a práce ľudí, ktorým nie je ľahostajný stav nášho majetku. Preto dovoľte, aby som poďakoval všetkým, ktorí sa akokoľvek formou podieľali na realizácii tejto opravy, a to hlavne Obecnému úradu v Slovenskej Lupči a poslancom OZ za finančnú pomoc, firme Melba, s.r.o., ktorá dodala farby, firme Aquaizol, ktorá zabezpečila hoblinovanie drevených konštrukcií,

a za všetkých, ktorí priložili ruku k dielu a svojou prácou pomohli, menovite Milanovi Mačkovičovi a Borisovi Ruskovi, s ktorými sme tejto veci venovali spolu najviac času.

Neporiadnikov vykážu

Čo dodať na záver? Bol by som veľmi rád, keby sa v podobnom duchu podarilo aj viac vecí. Je však potrebné, aby sme ich aj chránili. Týka sa to aj tribúny. Tá predovšetkým slúži ako hľadisko pre divákov na športových podujatiach,

a preto schádzanie sa mládeže vo večerných hodinách v jej priestoroch by nám nevedilo jedine v tom prípade, keby po ich odchode ostal poriadok a nie smetisko. Nie je v silách personálu OFK neustále upratovať odpadky a odstraňovať polepené žuvačky po večerných „zjazdoch“ mládeže. Preto dúfame, že sa v obci stretne s pochopením rozhodnutie vedenia OFK, že ak v blízkej dobe nedôjde k náprave, vstup do priestorov tribúny mimo športových podujatí bude zakázaný! **Ľubo Bakaljar**